

**Cyfoeth
Naturiol**
Cymru
**Natural
Resources**
Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Y Rhaglen Diwygio Mynediad

Adroddiad Dadansoddi: Diwygiad 3A

Mapiau Mynediad

Crynodeb Gweithredol Diwygiad 3A – mapiau integredig o fynediad cyhoeddus

Crynodeb o fwriad y polisi ar gyfer Diwygiad 3A

"Cyflenwi system fwy integredig a haws ei diweddarau ar gyfer mynediad cyhoeddus statudol ac ar gyfer ardaloedd â mynediad cyhoeddus iddynt, a darparu mapiau cynhwysfawr a hygyrch iawn ar gyfer defnydd cyhoeddus."

Ystyriwyd tri opsiwn i gyflawni bwriad polisi Diwygiad 3A, sef:

- i. Datblygu map digidol unigol o fynediad yng Nghymru trwy hawliau tramwy cyhoeddus ac o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy. Byddai'r map hwn, a reolir gan gorff statudol unigol, yn cynnwys gwybodaeth am fynediad i gynghori'r cyhoedd a rheolwyr tir.
- ii. Creu map diffiniol unigol ar-lein o hawliau tramwy cyhoeddus a thir agored o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy a reolir hefyd gan gorff statudol unigol. Byddai hyn yn mynd ymhellach na opsiwn (i), gan weithredu fel y cofnod diffiniol cyfreithiol o fynediad cyhoeddus yng Nghymru.
- iii. Creu sefydliad mapio a hyrwyddo yn y trydydd sector gyda'r nod o hysbysu eraill am fynediad cyhoeddus yng Nghymru.

Y materion cyffredin allweddol a nodwyd ar gyfer cyflawni opsiynau 3A oedd fel a ganlyn:

- Dylid dosbarthu'r data sy'n tanategu'r gwaith o greu unrhyw fapiau mynediad cyhoeddus newydd fel 'data agored'.
- Mae'r data sy'n cael ei ddal ar hyn o bryd gan ddarparwyr data¹ yn amrywio o ran ei barodrwydd ac nid oes gan y gwaith i'w ddiweddarau ddigon o adnoddau yn gyffredinol. Fodd bynnag, mae gan y mwyafrif eisoes gopi digidol sy'n gweithio o'u mapiau mynediad.
- Er mwyn i unrhyw opsiwn 3A fod yn llwyddiannus, mae'n rhaid gorfodi pob darparwr data i gasglu data mynediad cyhoeddus yn ddigidol, ac mae'n rhaid safoni'r ffordd mae data yn cael ei goladu a'i labelu.
- Mae angen i unrhyw ofyniad deddfwriaethol ar gyfer mapiau digidol gael ei ddiogelu at newidiadau i dechnoleg yn y dyfodol.

Materion allweddol a godwyd sy'n benodol i'r opsiynau 3A amrywiol a gynigiwyd:

- Bydd angen diffinio statws y 'corff unigol' yn opsiynau 3A(i) a 3A(ii) yn glir, yn enwedig os ydyw i fod yn geidwad statudol o fapiau mynediad Cymru sy'n 'ddiffiniol' yn gyfreithiol (3A(ii)).

---

¹ Y prif ddarparwyr data fydd awdurdodau lleol ac awdurdodau parciau cenedlaethol ar gyfer data hawliau tramwy cyhoeddus; mae Cyfoeth Naturiol Cymru eisoes yn darparu data mynediad agored a mapiau o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy yn ddigidol.

- Byddai angen ystyried yn ofalus sut i gyflwyno unrhyw ddata sy'n ddiffiniol yn gyfreithiol ar-lein ar gyfer 3A(ii) fel ei bod yn glir ar ba raddfa y dylid edrych ar y data a phryd y cafodd ei ddiweddarau ddiwethaf.
- Byddai creu sefydliad mapio a hyrwyddo yn y trydydd sector ar gyfer 3A(iii) yn cynnwys risgiau, yn enwedig mewn perthynas â'i statws, ei fodel ariannu, a'i ddibyniaeth ar awdurdodau lleol, awdurdodau parciau cenedlaethol a Cyfoeth Naturiol Cymru i ddarparu'r data sydd ei angen arno i weithredu.

Cyflwyniad

Gofynnwyd i'r Grŵp Cynghori ar Ddiwygio Mynediad ddatblygu cyngor ac argymhellion i Lywodraeth Cymru ynglŷn â chyflenwi bwriad ei pholisi i ddiwygio deddfwriaeth mynediad hamdden yng Nghymru.

Mae'r broses a sefydlwyd i ddatblygu'r cyngor wedi'i chrynhai isod:

Y meysydd diwygio deddfwriaethol y mae'r Grŵp Cynghori ar Ddiwygio Mynediad yn eu hystyried yw:

- **Diwygiad 1A:** Ymestyn yr hawliau i ddefnyddio tir mynediad presennol y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy
- **Diwygiad 1B:** Newidiadau i ddeddfwriaeth y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy er mwyn ymestyn tir mynediad y Ddeddf i'r arfordir
- **Diwygiad 2A:** Ymestyn yr hawl i reidio beic neu geffyl ar lwybrau troed cyhoeddus
- **Diwygiad 2B:** Cyfyngiadau dros dro ar lwybrau cyhoeddus
- **Diwygiad 3A:** *Darparu map integredig o fynediad cyhoeddus yng Nghymru*
- **Diwygiad 3B:** Dull integredig o gynllunio mynediad cyhoeddus yng Nghymru

Am ragor o wybodaeth am broses y Grŵp Cynghori Diwygio Mynediad a chanlyniadau pob cam hyd yma, ewch i: <https://llyw.cymru/y-grwp-cynghori-ar-ddiwygio-mynediad>.

Mae'r adroddiad dadansoddi hwn o'r opsiynau diwygio wedi'i gynhyrchu gan ddilyntystiolaeth a chyfraniadau eraill a ddarparwyd gan:

- Fforymau mynediad lleol [22]
- Aelodau'r Fforwm Mynediad Cenedlaethol [37 sefydliad]
- Aelodau o grwpiau arbenigol y Grŵp Cynghori ar Ddiwygio Mynediad [28 cynrychiolydd]
- Cadw

Derbyniwyd mewnbwn arbenigol gan gynghorwyr polisi mynediad hamdden Cyfoeth Naturiol Cymru, yn ogystal ag arbenigwyr o bob rhan o gylch gwaith y sefydliad, gan gynnwys cadwraeth natur, polisi morol a rheoli tir. Mae adroddiad o'r ymatebion ar gael drwy'r ddolen we a nodir uchod.

Mae gan bob maes diwygio adroddiad dadansoddi sy'n defnyddio'r dystiolaeth a'r ymatebion allweddol a dderbyniwyd gan randdeiliaid er mwyn cyflwyno asesiad o bob opsiwn diwygio. Mae'r dadansoddiad hwn yn cynnwys tair prif ran:

- **Tabl asesu meini prawf:** Yn cymharu ffeithiau a materion allweddol ar gyfer pob opsiwn yn erbyn meini prawf y rhaglen sefydledig
- **Sylwebaeth** ar yr opsiynau

- **Tablau diwygio'r opsiynau:** Yn crynhoi'r materion i'w hystyried gyda phob opsiwn Ar draws y meysydd diwygio, 1A, 1B, 2A ac yn y blaen, mae yna themâu i'w hystyried o fewn yr opsiynau, sef:

- Gweithgareddau hamdden cyfrifol
- Cydraddoldeb, cynhwysedd a hygyrchedd
- Cyfrifoldebau'r fforymau mynediad lleol o fewn yr opsiynau diwygio
- Gweithgareddau a digwyddiadau masnachol

Er y bydd y rhain yn cael eu hystyried ym mhob maes diwygio, mae adroddiad dadansoddi trawsbynciol ar wahân yn mynd i'r afael â'r materion cyffredinol sy'n codi a sut mae'r themâu yn berthnasol ar draws diwygiadau'r Grŵp Cynghori ar Ddiwygio Mynediad. Bydd yr adroddiad dadansoddi trawsbynciol terfynol ar gael hefyd drwy wefan Llywodraeth Cymru – gweler y ddolen [yma](#).

Diwygiad 3A – Mapiau mynediad

Nifer yr ymatebion a dderbyniwyd: 16; nifer y sefydliadau a ymatebodd: deg; ymatebion mewnol Cyfoeth Naturiol Cymru: chwech.

Crynodeb o fwriad y polisi ar gyfer Diwygiad 3A

Cyflawni system fwy integredig sydd yn haws ei diweddarau ar gyfer mynediad cyhoeddus statudol ac ar gyfer ardaloedd sy'n hygyrch i'r cyhoedd, a darparu mapiau cynhwysfawr a hawdd cael mynediad iddynt at ddefnydd cyhoeddus.

Tabl 1: Diwygiad 2A Teitlau a disgrifiadau amlinellol yr opsiynau

3A: Teitl y cynnig amlinellol	Disgrifiad cryno o'r cynnig amlinellol
i. Map digidol o fynediad yng Nghymru ar hyd hawliau tramwy cyhoeddus ac o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy	<ul style="list-style-type: none"> • Datblygu un map digidol sy'n cwmpasu mynediad cyhoeddus statudol yng Nghymru (hawliau tramwy cyhoeddus, tir mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy, Llwybrau Cenedlaethol a thir comin). • Y prif ddiben yw cadw gwybodaeth statudol a sicrhau ei bod yn hygyrch i bob defnyddiwr, gan gynnwys y cyhoedd, tîrfeddiannwyr, a staff awdurdodau lleol ac ati. • Byddai'r map hefyd yn cynnwys haenau ar gyfer dodrefn mynediad a mynediad symudedd, ynghyd â chyfyngiadau tymhorol neu hirdymor gyda'r haen sy'n dangos y map diffiniol. • Dylai nodweddion y map sy'n cael effaith gyfreithiol ac sy'n ddarostyngedig i gyfundrefnau statudol arwahanol barhau i gael eu cynnal ar wahân at ddibenion gweinyddu'r cyfundrefnau hynny, megis: <ul style="list-style-type: none"> • Mae prosesau gwahanol yn gymwys • Mae asiantaethau gwahanol yn geidwaid ar gyfer y mapiau hynny

3A: Teitl y cynnig amlinellol	Disgrifiad cryno o'r cynnig amlinellol
ii. Map diffiniol o fynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy a hawliau tramwy cyhoeddus	<ul style="list-style-type: none"> • Nodweddion map sy'n disgrifio hawliau cyhoeddus clir y gellir eu defnyddio yn unig y dylid eu dangos ar fapiau diffiniol a dylid cysoni'r prosesau ar gyfer cofnodi'r hawliau hynny: • Hawliau tramwy cyhoeddus diffiniol • Tir mynediad diffiniedig o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy • Dylai tir mynediad fod yn destun adolygiad parhaus a ysgogwyd gan ddigwyddiad cyfreithiol neu dystiolaeth. • Dylai un asiantaeth fod yn gyfrifol am stiwardiaeth y map os digwydd hyn. • Bydd gofyniad i bob awdurdod lleol gynhyrchu haen ddigidol o hawliau tramwy cyhoeddus a gwybodaeth gysylltiedig (datganiad map diffiniol, lledau, adeileddau cofnodedig). Gan ddefnyddio deddfwriaeth, byddai'r haen ddigidol hon yn dod yn fap diffiniol. • Mae rheoliadau'n cael eu darparu ar gyfer diffinio data gofodol statudol ychwanegol ar hawliau tramwy cyhoeddus a'i gynnwys ar y map (gan gynnwys ar gyfer 'gorchmynion llwybrau cyhoeddus wedi'u symleiddio a gorchmynion addasu mapiau diffiniol' a chofrestrau)
iii. Sefydliad mapio a hyrwyddo yn y trydydd sector	<ul style="list-style-type: none"> • Corff/ymddiriedolaeth statudol nid-er-elw a sefydlwyd gyda'r nod o 'annog mwy o bobl i fwynhau'r awyr agored mewn modd cyfrifol ac i sicrhau manteision amgylcheddol ac economaidd ac o ran llesiant er pobl a chymunedau yng Nghymru a'i hymwelwyr'. • Bydd gan gyrff cyhoeddus perthnasol ddyletswydd i ddarparu, fel y nodir mewn rheoliadau, wybodaeth fynediad wedi'i mapio a gwybodaeth fynediad gysylltiedig. • Bydd gan y corff ddyletswydd i ddarparu gwybodaeth i'r cyhoedd, yn ogystal â phwerau i ymrwymo i gytundebau gyda chyrrff eraill sy'n darparu mynediad hirdymor i'r awyr agored ar gyfer y cyhoedd. • Bydd gan y corff ddyletswydd i hyrwyddo gwybodaeth i bobl Cymru ac ymwelwyr â Chymru – pwerau i hyrwyddo y tu allan i Gymru, a'r gallu i godi arian a chodi tâl am wasanaethau, gydag unrhyw arian a gynhyrchir yn cael ei ddefnyddio at ddibenion statudol. • Dylai'r data sydd angen ei ddarparu gynnwys: hawliau tramwy cyhoeddus, tir o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy, Llwybrau Cenedlaethol, Llwybr Arfordir Cymru; llwybrau teithio llesol; achosion cysylltiedig o gau llwybrau dros dro a gwaharddiadau a chyfyngiadau o natur statudol; codau mynediad cysylltiedig.

3A(i) Map digidol o Gymru gyfan [o hawliau tramwy cyhoeddus a mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy]

Crynodeb o'r diwygiadau arfaethedig

Mae'r diwygiad hwn yn darparu ar gyfer cyhoeddi map ar-lein sy'n dod â'r holl ddata hamdden cyhoeddus yng Nghymru ynghyd fel bod modd ei weld mewn un lle. I gyflwyno'r map mynediad ar-lein hwn, bydd angen y canlynol ar y diwygiad:

- Cyrff cyhoeddus penodol i ddarparu data mynediad cyhoeddus penodol i gorff sengl gyda dyletswydd i lunio, cyhoeddi a hyrwyddo data a map(iau) ar-lein o'r mynediad cyhoeddus penodol yng Nghymru.
- Bydd gofyn i'r corff sengl ddarparu adborth i'r cyrff cyhoeddus sy'n darparu data.
- Byddai'r map a'r data cysylltiedig yn darparu gwybodaeth sy'n addas i lywio defnydd hamdden, ac yn dangos yr hawliau a'r cyfrifoldebau sy'n gymwys, ond ni fydd yn gofnod cyfreithiol diffiniol ar gyfer yr adnoddau mynediad y mae'n eu dangos.
- Ni fydd angen cynnwys adeileddau sy'n effeithio ar y defnydd o lwybrau sydd wedi'u hawdurdodi gan awdurdodau lleol dan adran 147 o Ddeddf Priffyrdd 1980 dan y diwygiad hwn, ond gallai pwerau gael eu cyflwyno i'w gwneud yn ofynnol i awdurdodau fapio seilwaith mynediad penodol yn ddigidol, gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i awdurdodiadau o dan adran 147 (009 amgen). Gallai dyletswydd gynyddrannol gael ei chyflwyno i'r perwyl hwn, yn lle mynnu bod popeth yn cael ei wneud ar yr un pryd (010 amgen).

Mae'r opsiwn diwygio hwn yn darparu deddfwriaeth i nodi y bydd y data a ddengys ar y map yn cadw at egwyddorion data agored, y bydd ar gael i'w ddefnyddio gan y cyhoedd yn rhad ac am ddim, ac y bydd ar gael at ddibenion masnachol ac anfasnachol (o fewn amodau a thelerau sylfaenol). Gweler yr opsiwn amgen, 006, isod.

Bydd y data mynediad cyhoeddus i'w nodi'n cynnwys hawliau tramwy cyhoeddus, tir mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy, Llwybrau Cenedlaethol, Llwybr Arfordir Cymru, a thir comin sy'n hygyrch. Yn ogystal â'r wybodaeth graidd hon, byddai pwerau'n cael eu cyflwyno i gynnwys haenau data eraill sy'n bodloni safonau penodol.

Gallai'r corff unigol gael pwerau ychwanegol (001 amgen) i ymrwymo i gytundebau i gynnwys data mynediad hamdden arall.

Gan hynny, bydd yna bwerau rheoliadol i osod safonau ar gyfer y data a'r prosesau angenrheidiol sy'n gysylltiedig â chyflenwi'r data (er enghraifft, drwy Web Feature Service neu dechnolegau'r dyfodol y gall peiriant eu darllen) ar gyfer map digidol Cymru gyfan.

Bydd pob corff cyhoeddus yn cadw ei gyfrifoldeb ac atebolrwydd cyfredol ar gyfer y data mae'n ei reoli ac yn ei ddarparu i'r corff unigol.

Elfennau allweddol amgen

Mae yna rai dewisiadau amgen allweddol sydd wedi cael eu nodi dan yr opsiwn diwygio hwn nad ydynt wedi'u cynnwys uchod. Dyma'r rhain:

- Awdurdod lleol yn arwain yn hytrach na chorff unigol
  - 001 amgen: Yn hytrach na gofyn i gorff unigol gydlynu'r map digidol ar-lein, o dan 001 amgen, awgrymir y byddai angen i awdurdodau lleol gyhoeddi'r map ar gyfer eu hardaloedd eu hunain. Byddai hyn yn golygu y byddai 22 o fapiau ar-lein.
  - 006 amgen (yn gysylltiedig â 001 amgen uchod): Mae'r opsiwn hwn yn gofyn i awdurdodau lleol arwain wrth hysbysu a hyrwyddo'r data a'r map ar gyfer eu hardaloedd.
- Materion trwyddedu a hawlfraint
  - 002 amgen: Mae'r opsiwn hwn yn cydnabod y gall y defnydd am ddim o'r wybodaeth gael ei gyfyngi gan faterion hawlfraint a thrwyddedu mapio cyfredol. Mae hefyd yn cynnig y byddai'n rhaid codi tâl am aildefnyddio data masnachol sylweddol er mwyn creu incwm i dalu costau llunio mapiau.

3A(ii) Map diffiniol o fynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy a hawliau tramwy cyhoeddus

Crynodeb o'r diwygiadau arfaethedig

Mae'r diwygiad hwn yn gwneud darpariaeth ar gyfer cyhoeddi'r cofnod cyfreithiol diffiniol o hawliau mynediad cyhoeddus ar-lein. Gan hynny, byddai'r map a'r data cysylltiedig yn gofnod diffiniol a chyfreithiol derfynol ar gyfer yr adnoddau mynediad y mae'n eu dangos, gan ddangos yr hawliau a'r cyfrifoldebau sy'n gymwys er mwyn llywio mynediad hamdden a'r holl ddefnyddiau eraill.

Mae Opsiwn 3A (ii) yn darparu ar gyfer sefydlu neu nodi asiantaeth unigol gyfredol sydd â'r dasg o gyflawni'n ganolog y rolau yr ymgwymerir â hwy ar hyn o bryd gan awdurdodau lleol / awdurdodau Parciau Cenedlaethol a Cyfoeth Naturiol Cymru, ac o arolygu, cofnodi, cyhoeddi a chynnal y map diffiniol o hawliau tramwy cyhoeddus Cymru a thir mynediad y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy yn eu tro.

Byddai awdurdodau lleol, awdurdodau Parciau Cenedlaethol a Cyfoeth Naturiol Cymru (y darparwyr data) yn cael y ddyletswydd o ddarparu data mynediad diffiniol penodol i'r corff unigol er mwyn ei gyhoeddi mewn un lleoliad. Byddai deddfwriaeth yn cael ei diwygio i gysoni'r prosesau ar gyfer mapio hawliau tramwy cyhoeddus a thir mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy, a byddai'r ddyletswydd mapio o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy yn destun adolygiad parhaus yn hytrach nag un degawdol.

Byddai rheoliadau yn nodi'r gofynion technegol ar gyfer yr haenau data sydd wedi'u cynnwys ar y map.

Byddai'r diwygiad yn cynnwys datblygu system dechnegol o drosglwyddo data mewn 'amser real' o'r darparwyr data i'r corff unigol.

Elfennau allweddol amgen

- *008 amgen: Byddai awdurdodau lleol / awdurdodau Parciau Cenedlaethol a Cyfoeth Naturiol Cymru yn parhau i gyflawni swyddogaethau gadael i arolygu, cofnodi, rheoli a chyhoeddi'r cofnod diffiniol o hawliau tramwy cyhoeddus a thir mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy. Byddai deddfwriaeth yn gofyn iddynt gyhoeddi eu cofnod diffiniol ar-lein. Byddai'r holl fapiau mynediad cyfreithiol derfynol yn cael eu cyhoeddi mewn un lleoliad ar-lein ac ar gael i'r cyhoedd (hwb mapio) neu'n cael eu darparu i gorff unigol.*
- *001 amgen: Byddai corff unigol yn cael ei nodi neu ei sefydlu, ac yn derbyn y dasg o goladu gwybodaeth ddiffiniol a chyhoeddi'r cofnod cyfreithiol diffiniol o hawliau mynediad cyhoeddus i Gymru mewn un lleoliad ar-lein er mwyn darparu map cyfreithiol derfynol cenedlaethol o'r wybodaeth y mae'n ei chynnwys.*
- *007 amgen: Byddai hyn yn golygu map diffiniol a mapiau o fynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy yn parhau i ddefnyddio prosesau cyfredol yn hytrach na cheisio unrhyw gysoni.*

3A(iii) Sefydliad mapio a hyrwyddo yn y trydydd sector

Crynodeb o'r diwygiadau arfaethedig

Mae'r diwygiad hwn yn darparu ar gyfer sefydlu 'sefydliad/ymdiriedolaeth hyrwyddo mynediad' nid-er-elw sydd â'r diben o ddarparu gwybodaeth ar gyfer mwynhau'r awyr agored a'i hyrwyddo. Byddai gofyn i'r sefydliad/ymdiriedolaeth ddatblygu un ffordd gyson o gyhoeddi a hyrwyddo'r gwasanaeth gwybodaeth. Yn ogystal, bydd yn rhaid iddo gynnal ymgyrchoedd i gyhoeddi'r wybodaeth a gweithio gyda sefydliadau eraill sy'n gwneud hyn fel rhan o'u cylch gwaith cyfredol.

Byddai'r sefydliad neu ymdiriedolaeth hon yn derbyn y ddyletswydd statudol o hyrwyddo gwybodaeth fynediad benodol i bobl Cymru a'i hymwelwyr, ynghyd â phwerau i hyrwyddo y tu allan i Gymru. Byddai deddfwriaeth yn rhoi'r gallu i'r sefydliad greu incwm a sicrhau grantiau i gefnogi ei ddibenion statudol ac i godi tâl neu greu incwm ar gyfer gwasanaethau ychwanegol y tu allan i'r ddyletswydd statudol. Byddai awdurdodau lleol a Cyfoeth Naturiol Cymru yn cael y ddyletswydd o ddarparu data mynediad penodol i'r sefydliad; byddai sancsiynau ar waith pe na bai'r ddyletswydd hon yn cael ei bodloni.

Felly, byddai data mynediad penodol yn cynnwys hawliau tramwy cyhoeddus, tir mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy (gan gynnwys gwaharddiadau a chyfyngiadau), Llwybrau Cenedlaethol a Llwybr Arfordir Cymru. Byddai rheoliadau'n diffinio sut dylai'r mynediad penodol gael ei gofnodi, ei gynrychioli'n ofodol, a'i ddarparu i'r sefydliad ac i'r cyhoedd yn eu tro. Byddai deddfwriaeth hefyd yn caniatáu i haenau mynediad cyhoeddus eraill gael eu cynnwys ar ffurf mapiau neu ddata.

Byddai angen i ddeddfwriaeth ddiffinio atebolrwydd priodol y sefydliadau sy'n gyfrifol am ddarparu data ac atebolrwydd y sefydliad/ymdiriedolaeth.

Byddai deddfwriaeth yn nodi bod y data neu wybodaeth wedi'i mapio ar-lein ar gael i'r cyhoedd eu defnyddio yn rhad ac am ddim, a byddai modd defnyddio ac aildddefnyddio data am ddim yn amodol ar drwyddedau. Fel arall (004 amgen), byddai ffi'n daladwy ar gyfer aildddefnydd masnachol o ddata a mapiau sy'n fwy na gwerth penodol.

Sylwebaeth ar faterion diwygio sy'n canolbwyntio ar ddeddfwriaeth

Materion cyffredin i holl opsiynau 3A

Mae angen ystyried cydrannau'r broses o ddarparu map digidol ar-lein o ran defnydd cyhoeddus, safonau a'i gyflenwi. Dyma'r rhain:

- Darparu map: [sef] "delweddu gwybodaeth ddaearyddol" ond nid y data ei hun yw hwn. Er y gall gyflwyno'r data – Consortiwm Geo-ofodol Agored (OGC)
- Darparu'r data sy'n cael ei ddangos ar y map ac sy'n gysylltiedig ag ef

Ystyrir bod datblygu map digidol ar-lein ar lefel genedlaethol ar gyfer mynediad hamdden yn gam gadarnhaol a dderbyniodd cymorth cyffredinol gan adborth allanol i'r alwad am dystiolaeth. Effeithir ar gyflawniad llwyddiannus y map gan cyd-ddibyniaethau rhwng darparwyr data (awdurdodau lleol / awdurdodau Parciau Cenedlaethol / Cyfoeth Naturiol Cymru) a'r corff unigol (Opsiwn 3(i) a (ii)), neu'r sefydliad/ymdiriedolaeth nid-er-elw yn 3(iii), i gyflawni bwriad y polisi. Dylid ystyried y gyd-ddibyniaeth hon wrth ddatblygu'r diwygiad. Dan 3A(i), gwnaeth adborth awgrymu y bydd angen cytundebau rhwymol yn gyfreithiol i gefnogi darpariaeth data a gwybodaeth, yn ogystal ag ar gyfer

creu cronfeydd data. Ystyriwyd sancsiynau yn hyn o beth yn afresymol mewn adborth i 3A(iii).

Mae angen egluro diben y map, p'un a yw'r bwriad i'r map fod at ddefnydd y cyhoedd i annog defnyddio'r adnodd mynediad ai peidio, neu a yw'n offeryn rheoli. Bydd y gwahaniaethau hyn yn effeithio ar y data sy'n cael ei gynnwys, sut mae'n cael ei gyflwyno, a gofynion swyddogaethau'r cynnyrch terfynol. At ddibenion hyrwyddo, po fwyaf y maint mynediad a ddengys y gorau – er enghraifft, cynnwys y Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol a llwybrau a hyrwyddir, yn ogystal â hawliau tramwy cyhoeddus a thir mynediad y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy. Fel offeryn rheoli, megis cofnodion a rheoli cyfreithiol, bydd y cynnyrch yn wahanol.

Pa bynnag opsiwn Diwygiad 3A a ddewisir, bydd yn bwysig gwneud y canlynol:

- Nodi pwysigrwydd a'r angen i ddiogelu'r cofnod cyfreithiol o hawliau mynediad cyhoeddus a'r ystyriaeth o fecanweithiau technegol i wneud hynny wrth drosglwyddo'r statws cyfreithiol i gofnod digidol.
- Sicrhau bod eglurder am statws y map cenedlaethol a statws yr wybodaeth sy'n cael ei dangos arno. Er enghraifft, sicrhau ei fod yn glir i'r defnyddiwr, ar gyfer Opsiwn 3A(i) a 3A(ii), **na** fyddai'r map cenedlaethol y cofnod sy'n ddiffiniol yn gyfreithiol a byddai angen iddo gynnwys ymwadiad cyfreithiol i'r perwyl hwn a chyfeirio at y map a datganiad diffiniol. Defnyddir enghraifft o hyn gan [Gyngor Swydd Surrey](#).
- Nodi sut caiff statws gwahanol hawliau tramwy cyhoeddus / tir o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy ei gynrychioli yng ngoleuni Diwygiad 1A/2A a'r her o gyfleu negeseuon clir i'r cyhoedd.
- Bydd cyfle i ddefnyddio a holi mapiau integredig fel rhan o'r diwygiad o'r dull integredig o gynllunio mynediad o dan 3B, gan gynnwys Opsiwn 3B(iii) [Cynllun Gwella Mynediad Strategol Cenedlaethol at Ddibenion Hamdden].
- Bydd angen cydymffurfio â Deddf Cydraddoldeb 2010 drwy ddilyn [canllawiau hygyrchedd ar-lein](#).

Bydd defnyddioldeb y map ar-lein i ddefnyddwyr (p'un a yw'n ddiffiniol ai peidio) yn dibynnu ar ba mor gywir a diweddar y mae'r mapiau cydrannol a'r wybodaeth gysylltiedig. Y sylfaen ar gyfer unrhyw rai o'r mapiau ar-lein fydd y map a datganiad diffiniol, felly bydd ôl-groniadau o ddiweddariadau i fapiau diffiniol yn effeithio ar hyn a byddant yn rhan o'r ystyriaeth ar gyfer gwneud gwelliannau i symleiddio prosesau hawliau tramwy (Grŵp 1 o Raglen Diwygio Mynediad Llywodraeth Cymru: Diwygiad 20, Diwygio darpariaethau technegol ynghylch creu, dargyfeirio a diddymu hawliau tramwy).

Gan hynny, mae gan awdurdodau lleol linellau sylfaen gwahanol o ran cywirdeb mapiau diffiniol cyfredol. O ganlyniad, bydd cael cysondeb rhwng awdurdodau'n golygu defnyddio adnoddau ac amser i'w gyflawni oherwydd nad yw'r awdurdodau i gyd yn dechrau o'r un man. Mae gan rai hyd yn oed ôl-groniadau y mae awdurdodau'n rhagweld y byddant yn cymryd mwy na deng mlynedd i'w prosesu; diffyg amser a gallu swyddogion oedd y rheswm am hyn yn ôl rhai awdurdodau wrth ymateb i'r ymchwil a wnaed i gefnogi proses y Grŵp Cynghori ar Ddiwygio Mynediad. Daw tystiolaeth fanwl

mewn perthynas â hyn o'r adroddiad Dadansoddi Hawliau Tramwy Cyhoeddus Cymru,² a ddaeth i'r casgliad canlynol:

"Gwnaeth yr arolwg ddangos amrywiaeth sylweddol wrth reoli data hawliau tramwy cyhoeddus ledled Cymru. Mae data mewn cyfnodau gwahanol o 'barodrydd' i'w ddefnyddio ac yn cael ei gadw mewn amrywiaeth o fformatau. Dangosodd yr arolwg y gallai problemau â gallu rwystro ymdrechion i gwblhau tasgau heb eu cwblhau. Datgelodd hefyd beth rhwystredigaeth gyda chymhlethdod y broses, a dymuniad i symleiddio'r broses a symud rhai elfennau ar-lein."

Mae yna amrywiaeth o fecanweithiau cyfredol perthnasol a allai ddarparu mewnwelediadau, sylfaen ddatblygu a chyfle am gysylltiadau â'r map digidol, gan gynnwys y Rhestr Genedlaethol o Enwau Strydoedd, y Gofrestr Electronig o Dir Comin i Gymru (wrthi'n cael ei datblygu), map MAGIC Natural England / DEFRA, a chynhyrchion yr Arolwg Ordnans.

Bydd safonau mapio'n berthnasol ar draws pob un o'r tri opsiwn, e.e. 'BS 7666: 2006, setiau data gofodol ar gyfer cyfeirio daearyddol', yn ogystal â chyfarwyddeb INSPIRE yr UE, sy'n darparu'r sail ar gyfer safonau data gofodol ac a ddylai lywio datblygiad y safonau i gael eu defnyddio yn y map digidol hwn. Dylai rhagor o ganllawiau (yn hytrach na rheoliadau) gael eu datblygu a bod yn destun ymgynghoriad (fel sydd wedi ei wneud ar gyfer y gofrestr electronig o dir comin) er mwyn nodi safonau technegol i ganiatáu am hyblygrwydd wrth i dechnoleg newid. Mae angen ystyried cyd-destun a datblygiadau ehangach, fel strategaeth y Comisiwn Geo-ofodol.

Bydd y rhannau angenrheidiol yn cael effaith ar y map sy'n deillio o unrhyw un o'r opsiynau. Dengys ymchwil³ fod gwahaniaethau mewn mapiau diffiniol awdurdodau lleol (dogfennau papur) a'r copïau gweithio digidol y byddai'r map hwn yn eu cynnwys. Er mwyn cyflawni bwriad polisi 3A, wrth gyflawni integreiddio a systemau y mae modd eu diweddarau, mae angen meithrin cysondeb yn y ffordd y caiff gwybodaeth ddaearyddol ei chofnodi a'i rheoli ar gyfer Cymru gyfan.

Mae'r ymchwil⁴ yn nodi dull a manteision posib o ran datblygu set ddata ganolog. Dylai ystyriaeth gael ei rhoi i'r lleoliadau y gellid defnyddio hon mewn unrhyw un o opsiynau 3A. Er enghraifft, p'un a fydd y canlynol yn angenrheidiol ar gyfer unrhyw un o'r opsiynau: 'byddai sgema data unigol sy'n gosod y nodweddion gofynnol ac opsiynol, ynghyd â therminoleg a reolir, yn hwyluso datblygiad map cenedlaethol unigol [hawliau tramwy cyhoeddus] yn y dyfodol'.

Er bod 85% o'r 20 o awdurdodau a ymatebodd i'r arolwg ymchwil wedi cadarnhau bod ganddynt gopi gweithio digidol o'u map a datganiad diffiniol, bydd angen llenwi bylchau

---

² Manson, D., J Beetham, M. a Liddle, H. 2020. Dadansoddi Hawliau Tramwy Cyhoeddus Cymru. Cyfres o Adroddiadau Tystiolaeth Cyfoeth Naturiol Cymru Cyfres, Rhif: 480, 108 tudalen, Cyfoeth Naturiol Cymru, Bangor.

³ Adroddiad Dadansoddi Hawliau Tramwy Cyhoeddus Cymru

⁴ Ibid. (tudalen 79).

mewn mapiau a gwybodaeth (er enghraifft, ar gyfer unrhyw awdurdod nad oes ganddo gopi wedi'i ddi-gideiddio), yn ogystal â chasglu gwybodaeth ynghyd, i safon gyson, drwy sgema cyson. Bydd hyn yn bosibl gydag amser ac adnoddau digonol.

Mae cyngor cyfreithiol a geisiwyd wrth baratoi'r cyngor hwn yn awgrymu y bydd angen i Lywodraeth Cymru gynnal dadansoddiad cyfreithiol mewn perthynas â Deddf Llywodraeth Cymru 2006 wrth ddatblygu'r maes diwygio hwn. Nododd y cyngor hwn hefyd fod ystyriaethau sy'n ymwneud â diogelu data os bydd y broses o greu map yn cynnwys prosesu data personol.

Byddai hawliau cronfa ddata a diogelu hawlfraint yn gymwys i'r data ac i fapiau a fyddai'n ffurfio sail i'r map cenedlaethol. Defnyddir ac aildefnyddir y wybodaeth hon dan drwydded gan Ordnance Survey Limited, sydd â thrwydded i ddefnyddio, trwyddedu a rheoli data mapio yn amodol ar hawlfraint y Goron a hawliau cronfa ddata. Bydd yn hanfodol gweithio gyda'r Arolwg Ordnans i ddeall y goblygiadau mewn perthynas â phob opsiwn. Bydd angen archwilio defnydd masnachol ac amodau ac egwyddorion ynghylch defnydd cyhoeddus o'r wybodaeth yn rhad ac am ddim. Bydd hefyd angen casglu gwybodaeth bellach er mwyn cadarnhau materion ynghylch p'un a ddosberthir data am hawliau tramwy cyhoeddus yn 'ddata agored' yn yr un modd ag yr ystyrir tir agored – ceir goblygiadau yn sgil hyn y bydd angen eu hystyried. Mae rhai o'r awdurdodau, ond nid pob un ohonynt, yn darparu data am hawliau tramwy cyhoeddus o dan Drwydded Agored y Llywodraeth <https://data.gov.uk/>.

Cafwyd cefnogaeth am ddefnydd cyhoeddus o'r wybodaeth yn rhad ac am ddim at ddibenion hamdden ac ymarfer corff, ond cafwyd awgrym hefyd bod elfen o ddefnydd cyhoeddus y gellid codi tâl rhesymol arni, er enghraifft ceisiadau cynllunio a chwiliadau cyfreithiol. Yn yr achos hwn, cafwyd cefnogaeth am godi tâl am ddefnydd masnachol. Bydd angen ymchwil bellach a mewnbwn arbenigol i gadarnhau p'un a ellir codi tâl am wybodaeth ai peidio, ac mae effaith y [rheoliadau INSPIRE](#) yn enghraifft o hyn.

Bydd angen ystyried y gofynion hirdymor ar gyfer y map ac ymgorffori hyblygrwydd o safbwynt dyletswyddau, prosesau a mapio fel na chaiff sefydliadau eu rhwymo wrth hen dechnoleg. Felly, yn ystod y broses adeiladu, dylid cydnabod bod technoleg yn y maes hwn yn newid yn gyflym.

Dylid ystyried y cyfleoedd a geir i gydlynu ymdrechion ar gyfer hybu'r map, i gadarnhau rolau, ac i osgoi cystadleuaeth neu ddyblygu rhwng y sefydliadau gwahanol y mae eu cylch gwaith yn cynnwys hybu hamdden a mynediad.

3A(i) Map digidol o Gymru gyfan [o hawliau tramwy cyhoeddus a mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy]

Ystyrir ei bod yn ddichonadwy sefydlu gofyniad cyfreithiol i osod dyletswydd statudol ar gorff unigol i lunio map cenedlaethol o ddata mynediad cyhoeddus penodedig yng Nghymru, a'i gyhoeddi ar-lein.

Byddai'r gofyniad cyfreithiol hwn yn ychwanegol i'r dyletswyddau y pennwyd eisoes i gyrff eraill (awdurdodau lleol, awdurdodau Parciau Cenedlaethol a Cyfoeth Naturiol Cymru) fel ceidwaid y data mynediad penodedig, ac ni fyddai eu rolau'n cael eu haddasu fel rhan o'r diwygiad arfaethedig hwn. Ystyrir ei bod yn bwysig sicrhau bod yr

awdurdod lleol yn parhau i fod yn atebol am ddata'r map diffiniol o hawliau tramwy cyhoeddus. Caiff cyfrifoldeb dros ddata ei gyfyngu i ofynion sydd eisoes yn bodoli, h.y. caiff cyfrifoldeb awdurdodau lleol ei gyfyngu i wybodaeth y mae'n ofynnol iddynt ei rheoli eisoes yn y map a datganiad diffiniol.

Ffactor hanfodol yn y broses o gyflawni'r opsiwn hwn ar gyfer map digidol ar gyfer Cymru gyfan, a bwriad polisi 3A, yw'r ffaith nad oes gofyniad ar hyn o bryd i gydran y map hwn gael ei llunio ar ffurf ddigidol. Er bod gan rai o'r awdurdodau wybodaeth ddigidol, gan gynnwys y gallu i sicrhau bod copïau ar gael ar-lein, nid yw hyn yn rhywbeth cyson. Mae'r gofyniad yn pennu bod angen llunio'r map a datganiad diffiniol ar ffurf ddogfennol (papur). Er mwyn ei gwneud yn bosibl cyflawni Opsiwn 3A(i), bydd angen yn gyntaf cyflwyno gofyniad i lunio gwybodaeth sy'n deillio o awdurdodau lleol a chofnodion sefydliadau eraill (gweler yr opsiynau yn y tabl isod).

Nodir bod rhai o elfennau'r opsiwn hwn eisoes yn cael eu cyflawni drwy fecanweithiau eraill, ac yn wir gallai gwybodaeth, a'r hyn a ddysgir o'r enghreifftiau hyn, fod yn ddefnyddiol o ran llywio gwaith datblygu'r opsiwn diwygio hwn. Er enghraifft, mae'r Arolwg Ordans eisoes yn darparu cynhyrchion wedi'u mapio, nad ydynt yn ddiffiniol, o wybodaeth am hawliau tramwy cyhoeddus a thir mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy, a hynny fel copi caled ac ar ffurf mapiau digidol.

Wrth ystyried yr angen i'r corff unigol ddarparu adborth, ceir cyfle i ehangu ar hyn a ffurfioli'r holl fecanweithiau cyfathrebu sy'n ymwneud â'r map. Nid yn unig y gellir gwneud hyn i'r corff unigol, a rhyngddo a'r cyrff cyhoeddus sy'n cyflenwi'r data, dylid hefyd ystyried p'un a fyddai'n fuddiol cynnwys rhyngweithioldeb â'r defnyddwyr terfynol. Byddai hyn yn eu galluogi i roi adborth ar yr adnoddau mynediad a ddengys ar y map (e.e. adrodd problemau) neu gyfrannu at y data wedi'i fapio trwy gael gafael ar wybodaeth ategol, drwy gyfrannu torfol, i wella profiad defnyddwyr fel cyfleusterau, dodrefn mynediad a llwybrau a hyrwyddir. Mae enghreifftiau o brosiectau â chyfraniad torfol yn cynnwys yr [Open Oxfordshire: Cycling Infrastructure Evaluation \(CIE\)](#) a'r [prosiect Slow Ways](#).

Ystyrir ei bod yn fuddiol cynnwys gwybodaeth am adeileddau fel camfeydd a gatiau ar llwybrau wedi'u mapio. Nododd adborth ar y cais am dystiolaeth na wneir hynny am y rhan fwyaf o adeileddau o ganlyniad i awdurdodiadau adran 147. Mae'r ymchwiler⁵ (a geir yn Nhabl 2, tudalen 29) yn dangos, er bod y rhan fwyaf o awdurdodau yn dal cofnodion gofodol ar gyfer adeileddau ffisegol ar hawliau tramwy cyhoeddus, nid yw'r rhan fwyaf o'r rhain ar gael ar-lein ar hyn o bryd. O'i chymharu, nid yw'r canlyniadau a chofnodion hyn yn cydberthynu'n dda â chofnodion cyfreithiol o gyfyngiadau mewn datganiadau diffiniol neu gofnodion adran 147. Mae darparu gwybodaeth am adeileddau, ynghyd â manylion am y dringfeydd ar hyd llwybrau, yn cefnogi'r defnydd ar gyfer pobl â phroblemau symudedd, a gaiff ei drafod ymhellach yn Niwygiad 2A: addasrwydd y llwybr ar gyfer hawliau uwch.

---

⁵ Adroddiad Dadansoddi Hawliau Tramwy Cyhoeddus Cymru

3A(ii) Map diffiniol o dan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy ac o hawliau tramwy cyhoeddus

Cafwyd pryderon (nad oes tystiolaeth ohonynt) ynghylch creu corff unigol drwy'r diwygiad hwn, sydd â'r dasg o arolygu, cofnodi, cyhoeddi a chynnal map diffiniol canolog. Roedd y pryderon hyn yn cynnwys y canlynol:

- Disgwyliad y byddai angen adnoddau ychwanegol sylweddol i sefydlu'r corff
- Y byddai ei sefydlu'n golygu biwrocratiaeth ychwanegol
- Ei bod yn lefel afrealistig o gyfrifoldeb i gorff unigol ei hysgwyddo

Cafwyd pryder hefyd bod perygl y gallai'r rôl, a ddiffinnir ymhellach yn elfen allweddol 008 Opsiwn 3A(ii), golli gwybodaeth a chysylltiad lleol. Ceir goblygiadau sylweddol, sydd angen eu hystyried, o safbwynt y newid yn yr atebolrwydd am y map diffiniol a'r gorchmynion a phrosesau cyfreithiol cysylltiedig. Yn ogystal, mae'n hanfodol deall y rhyngddibyniaethau sydd eisoes yn bodoli rhwng rhannau gwahanol o lywodraeth leol y tu hwnt i'r rolau y cynigir eu trosglwyddo a'u cyflawni ar lefel genedlaethol gan gorff unigol. Yn ogystal, pe bai'r opsiwn hwn yn cael ei ddatblygu ymhellach, cymerir y byddai'r gofynion ar awdurdodau i ddarparu data i'r corff unigol yn elfennau allweddol 005 a 009 yn ymarfer untro yn hytrach na bod angen iddynt drosglwyddo data yn barhaus mewn 'amser real'. Byddai'r corff unigol yn gyfrifol am waith arolygu, cofnodi a chynnal ar ddiwedd y broses weithredu.

Ceir opsiwn lle bo corff unigol yn darparu pwynt mynediad ar lefel genedlaethol i fap diffiniol digidol wedi'i gyfuno i Gymru wrth gadw dyletswyddau y byddai ganddo eisoes o safbwynt llunio a rheoli'r cofnod hwn ar lefel leol. Ffawriwyd yr opsiwn amgen hwn.

Roedd yr adborth yn awgrymu y bydd angen cytundebau sy'n rhwymol yn gyfreithiol er mwyn cefnogi'r broses o ddarparu data a gwybodaeth ynghyd ag ar gyfer creu cronfeydd data. Drwy lunio'r copi cenedlaethol cyfunol hwn o'r cofnodion cyfreithiol unigol, efallai y ceir cyfleoedd i gyflawni arbedion effeithlonrwydd o safbwynt adnoddau a chostau drwy dechnoleg sy'n ei gwneud yn bosibl cynnal cronfa ddata ganolog yn hytrach na system goladu. Bydd hefyd yn bwysig sicrhau nad yw'r diwygiad yn ychwanegu haen bellach o fiwrocratiaeth neu ddyblygu – er enghraifft, dylai'r sefydliad y mae'r data'n deillio ohono gadw'r cofnod cyfreithiol derfynol, a'r rolau sy'n gysylltiedig â chraffu ar y cofnod cyfreithiol neu ei ddiwygio, sef yr awdurdod lleol mewn perthynas â hawliau tramwy cyhoeddus.

Gan hynny, ac er mwyn cyfiawnhau gweithredu elfennau allweddol 001/008, byddai angen tystiolaeth ddigonol y bydd yr opsiwn hwn yn cyflawni'r nod polisi canlynol: *I gyflwyno system ar gyfer mynediad cyhoeddus statudol, ac ar gyfer ardaloedd sy'n hygyrch i'r cyhoedd, sy'n fwy integredig ac yn fwy hwylus i'w diweddarau, a mapiau hygyrch ar gyfer defnydd cyhoeddus.*

Ar sail yr adborth, a darpariaeth yr elfennau amgen er mwyn cyflawni'r map ar lefel genedlaethol, nid ystyrir ei bod yn ddichonadwy bod yr elfennau allweddol 001 a 008 yn datblygu ymhellach fel rhan o'r opsiynau diwygio.

Mae'r gofyniad i bob awdurdod priffyrdd lunio'r map a datganiad diffiniol ar ffurf ddogfennol (papur), ynghyd â'r prosesau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â gwneud newidiadau ac ychwanegiadau i'r map, sy'n ffurfio rhan o ystyriaethau Grŵp 1 Llywodraeth Cymru, yn hanfodol i'r broses o gyflawni map diffiniol cenedlaethol sydd wedi'i goladu. Er mwyn ei gwneud yn bosibl cyflawni Opsiwn 3A(ii), bydd angen, yn y lle

cyntaf, gyflwyno gofyniad i'r awdurdodau lleol lunio'u map a datganiad diffiniol ar ffurf ddigidol y bydd modd ei mapio. (Gweler y tabl opsiynau isod.)

Fel y nodwyd uchod, mae ymchwil yn dangos gwahaniaethau yn y modd y caiff y map diffiniol a'r copi gweithio digidol eu llunio. Bydd angen cadarnhau'r safonau ar gyfer sicrhau cysondeb yn y wybodaeth a sut y caiff ei dangos, er enghraifft graddfa'r map ar gyfer ei gyhoeddi. Ar hyn o bryd, caiff mapiau diffiniol eu digideiddio ar raddfeydd gwahanol, sy'n arwain at oblygiadau o safbwynt cysondeb a manwl gywirdeb pan edrychir arnynt ar raddfeydd gwahanol.⁶ Byddai gofyniad am sicrhau ansawdd wrth goladu'r holl fapiau a datganiadau diffiniol ar fap sylfaenol unigol.

Ceir gwahaniaeth yn nyddiau perthnasol y mapiau diffiniol cydrannol. Byddai angen ystyried pa mor aml y caiff y wybodaeth ei diweddarau, os na fydd hynny'n digwydd yn 'fyw', a bydd yn rhaid pennu pa mor aml y gwneir y diweddariadau hyn a ph'un a fyddant yn cwmpasu set ddata rannol neu set ddata yn ei chyfanrwydd. Bydd yn angenrheidiol hefyd ystyried y polisi o gadw fersiynau blaenorol. Mae mecanweithiau ar gyfer diweddariadau awtomatig a wneir mewn amser real eisoes yn bodoli, megis rhwydwaith Traffig Cymru (one.network Elgin), y gofrestr gwaith stryd, ac yn awtomatig trwy'r Web Feature Service.

Mynegwyd y ffafir elfennau allweddol 006 ac 007 ar gyfer Opsiwn 3A(ii) (cysoni gwaith mapio'r Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy a hawliau tramwy cyhoeddus) er mwyn symleiddio prosesau – yn hytrach na'u fersiynau amgen o wneud hynny. Bydd angen gwaith pellach er mwyn dadansoddi'r cyfleoedd ar gyfer gwneud hyn ac i ddiffinio'r hyn y bydd 'cysoni' yn ei olygu yn ymarferol mewn perthynas â'r Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy a hawliau tramwy cyhoeddus. Bydd angen i ddeddfwriaeth bennu'n glir y bydd pob hawl mynediad cyhoeddus a gofnodir yn ffurfio rhan o'r map digidol cenedlaethol heb ragfarn o safbwynt ychwanegu neu ddiwygio unrhyw hawliau nas cofnodwyd yn y dyfodol.

3B(iii) Sefydliad mapio a hyrwyddo yn y trydydd sector

Er y gellid creu sefydliad newydd drwy ddeddfwriaeth, nid yw'n eglur p'un a fyddai hyn yn cyflawni bwriad y polisi, neu'n hytrach yn ychwanegu haen ychwanegol o fiwrocratiaeth i'r gwaith o'i gyflawni.

Mae angen cael gwell dealltwriaeth o'r buddion posibl o sefydlu sefydliad trydydd sector a fyddai â'r dasg o gyflawni'r diben hwn yn erbyn y materion a'r risgiau a awgrymwyd yn yr adborth. Dyma awgrymiadau ar gyfer lliniaru rhai o'r risgiau hyn:

- Posibilrwydd y gallai trosglwyddo'r rôl hon i ymddiriedolaeth dynnu goruchwyliaeth wleidyddol ac atebolrwydd i ffwrdd
- Risg ynghlwm wrth fethiant y sefydliad a cholli swm mawr o ddata. Noder, pe dilynir y model hwn, bydd angen sicrhau bod trefniadau contractiol cadarn yn eu lle o safbwynt strategaeth ymadael ac adfer data
- Mae hyrwyddo mynediad oddi wrth sefydliad nad yw'n gyfrifol am reoli na gosod blaenoriaethau ar gyfer ei reolaeth yn cyflwyno heriau

---

⁶ Adroddiad Dadansoddi Hawliau Tramwy Cyhoeddus Cymru

- Gofyniad am sicrhau bod model cyllido cynaliadwy hirdymor yn ei le. Mae ansicrwydd ynghylch cyllid cynaliadwy, ac enghreifftiau a ddarparwyd, yn amlygu'r risg gynhenid hon. Mewn un achos, arweiniodd hyn at drosglwyddo'r rôl yn ôl i'r sector cyhoeddus
- Byddai angen cadarnhad y gellir neilltuo dyletswyddau statudol i sefydliadau trydydd sector/nid-er-elw a ph'un a fyddai gofyniad am rywfaint o gyllid cyhoeddus ai peidio

Nodir bod elfennau o'r swyddogaeth hyrwyddo yn rhan o gylch gwaith cyrff statudol sydd eisoes yn bodoli, er enghraifft awdurdodau lleol, awdurdodau Parciau Cenedlaethol, Cyfoeth Naturiol Cymru, Croeso Cymru, ac asiantaethau iechyd cyhoeddus, ac felly gallai corff trydydd sector greu cystadleuaeth rhwng y sefydliadau hyn sydd eisoes yn bodoli.

Elfen allweddol amgen, nad yw wedi'i hystyried hyd yn hyn, yw y gellid diwygio'r ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â sefydliadau'r sector cyhoeddus a nodwyd, sydd eisoes yn bodoli, er mwyn rhoi rôl benodol iddynt o safbwynt hyrwyddo mwynhad o'r awyr agored, ynghyd ag arweiniad statudol er mwyn egluro sut y dylent integreiddio. Gallai hyn fod yn debyg i ddiben yr awdurdodau Parciau Cenedlaethol i: *Hyrwyddo cyfleoedd i'r cyhoedd ddeall a mwynhau nodweddion arbennig y parciau cenedlaethol.*

Awgrymwyd hefyd y gellid cyflawni elfennau'r opsiynau heb ddiwygiad deddfwriaethol a gwneud hynny'n hytrach trwy ddarparu arweiniad nad yw'n statudol, sy'n rhoi manylion am y rhyngweithiad rhwng y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth (dyletswydd sydd eisoes yn bodoli i gyhoeddi data mewn modd rhagweithiol), ac ehangder trwyddedau a chynllun codi tâl awgrymedig, neu y dylent gyd-fynd â dyletswyddau newydd. Mae hyn yn cyd-fynd â'r datganiad yn yr ymchwil⁷: *“Y ceir yn aml rywfaint o ddryswch ynghylch pa ddata y gellir ei roi o dan Drwydded Agored y Llywodraeth oherwydd bod y data wedi'i gofnodi ar fapiau'r Arolwg Ordnans (nad ydynt yn dod o dan Drwydded Agored y Llywodraeth). Gallai hyn arwain at achosion lle mae rhai awdurdodau lleol yn dilyn dull gofalus wrth ryddhau eu data'n gyhoeddus.”*

Ceir arweiniad ar y pwnc hwn ar wefan yr Arolwg Ordnans, a hynny'n benodol drwy'r rhagydbiaeth i gyhoeddi meini prawf a ffurflen hysbysu. Mae'r arweiniad hwn yn annog y sector cyhoeddus i gyhoeddi data sy'n deillio o ddata'r Arolwg Ordnans (yn ddata agored a data a drwyddedir o dan Gytundeb Geo-ofodol y Sector Cyhoeddus).

Ystyriwyd bod sancsiynau yn erbyn awdurdodau lleol mewn perthynas â'r elfen hon yn annheg neu'n ddiangen. Ni ddylid eu cymhwyso oni bai fod y data eisoes ym meddiant awdurdodau / Cyfoeth Naturiol Cymru, neu pan nodir adnoddau, ynghyd ag amserlenni rhesymol, er mwyn llunio a darparu'r data i alluogi darparwyr i gydymffurfio.

Nid yw'r elfen amgen 001 ar gyfer Opsiwn 3A(iii) yn ddibynnol ar gyd-fynd â'r sefydliad trydydd sector ac awgrymir y caiff ei ystyried fel rhan o'r elfennau ar gyfer Opsiwn 3A(i) neu Opsiwn 3A(ii) yn yr adran ar fireinio opsiynau isod.

⁷ Adroddiad Dadansoddi Hawliau Tramwy Cyhoeddus Cymru

Meini prawf:	Disgrifiad o'r meini prawf a mesurau	Opsw'n 3A(i): Map digidol o Gymru gyfan [o hawliau tramwy cyhoeddus a mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy)	Opsw'n 3A(ii): Map diffiniol o dir mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy a hawliau tramwy cyhoeddus (opsiwn amgen)	Opsw'n 3A(iii): Sefydliad mapio a hyrwyddo yn y trydydd sector
Graddau'r mynediad	<p>Swm y mynediad 'drwy hawl' y ceir effaith arno. Rhaid ystyried y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyfansymiau [e.e. km/ha; %] • % y newidiadau • Dosbarthiad: ble a sut y maent wedi'u dosbarthu yng Nghymru • Mae mesurau'n cynnwys symiau absoliwt a/neu gymharol, e.e. yn nhermau'r newid o'r sefyllfa bresennol; o'u cymharu ag opsiynau eraill 	<p>Cyfansymiau'r mynediad a ddarperir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amcangyfrif bydd yr holl hawliau tramwy cyhoeddus yn 33,211 km [**] • Cefn gwlad agored, 162,343 hectar • Tir comin, 118,098 hectar (tir comin gwledig ddim yn hygyrch) • Tir cyflwynedig, 99,258 hectar • Tir adran 15 (tir arall), tir comin trefol yn bennaf, 75,386 hectar <p>Sylwer: Byddai opsiynau amgen elfen allweddol 001/amgen yn darparu'r un ehangder posibl g Opsiwn 3A(iii) – gwahaniaeth dibwys.</p> <p>Dosbarthiad – Cymru gyfan, gan ddibynnu ar y sylfaen a osodir, a gallu awdurdodau i ddarparu data o'r safon sylfaenol. (Mae 85% o'r awdurdodau a ymatebodd i'r Adroddiad Dadansoddi Hawliau Tramwy Cyhoeddus Cymru yn nodi bod ganddynt gopi gweithio digidol o'r map a datganiad diffiniol.)</p> <p>O'i gymharu ag Opsiwn 3A(ii), câi cyfanswm uwch o fynediad ei ddarparu os dilynir opsiwn amgen elfen allweddol 001/amgen, a fyddai'n darparu mynediad yn ogystal â'r mynediad statudol (gan ddarparu data mynediad hamdden arall, e.e. data am y Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol, llwybrau a hyrwyddir, a ddodrefn mynediad).</p> <p>*Cymerir nad yw cynnwys llwybrau a hyrwyddir (Llwybr Arfordir Cymru / Llwybrau Cenedlaethol) yn elfen allweddol 001 yn cael effaith sylweddol uwch ar raddau gan fod y rhan fwyaf o'r rhain yn dilyn hawliau tramwy cyhoeddus sydd eisoes yn bodoli. Mae Llwybr Arfordir Cymru / Llwybrau Cenedlaethol yn cynrychioli safon y mynediad hwnnw yn hytrach na'i raddau.</p> <p>(**Hydoedd yn seiliedig ar arolwg Cyflwr Hawliau Tramwy Cymru 2002. Er nad yw'r wybodaeth yn gyfoes bellach, disgwylir mai bach iawn o newid sydd wedi digwydd i'r rhwydwaith. Er bod manwl gywirdeb data'r awdurdodau priffyrdd lleol yn debygol o fod wedi gwella, nid oes casgliad cyfatebol o ddata Cymru gyfan ar sicrhau ansawdd ar gael.)</p> <p>Bydd cynnwys data am ddodrefn yn cael effaith ar ehangder y mynediad a nodir yn elfen allweddol 001/amgen ar gyfer y bobl hynny na allant ddefnyddio camfeydd.</p>	<p>Cyfansymiau'r mynediad a ddarperir: cyfyngedig i fynediad 'drwy hawl'</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amcangyfrif bydd yr holl hawliau tramwy cyhoeddus yn 33,211 km [*]. • Cefn gwlad agored 162,343 hectar. • Tir comin 118,098 hectar (tir comin gwledig ddim yn hygyrch). • Tir cyflwynedig 99,258 hectar. • Tir adran 15 (tir arall â mynediad cyhoeddus), tir comin trefol yn bennaf, 75,386 hectar. <p>(**Hydoedd yn seiliedig ar arolwg Cyflwr Hawliau Tramwy Cymru 2002. Er nad yw'r wybodaeth yn gyfoes bellach, disgwylir mai bach iawn o newid sydd wedi digwydd i'r rhwydwaith. Er bod manwl gywirdeb data'r awdurdodau priffyrdd lleol yn debygol o fod wedi gwella, nid oes casgliad cyfatebol o ddata Cymru gyfan ar sicrhau ansawdd ar gael.)</p> <p>Dosbarthiad – mae 85% o'r 20 awdurdod a ymatebodd i'r Adroddiad Dadansoddi Hawliau Tramwy Cyhoeddus Cymru yn nodi bod ganddynt gopi gweithio digidol o'u map diffiniol.</p> <p>Dylai cydymffurfiaeth â'r gofyniad hwn arwain at gyflawni cwmpas llawn dros amser.</p> <p>Bydd hefyd yn dibynnu ar y sylfaen a osodir a gallu awdurdodau i ddarparu data ar y safon sylfaenol.</p>	<p>Cyfansymiau'r mynediad a ddarperir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amcangyfrif bydd yr holl hawliau tramwy cyhoeddus yn 33,211 km [**]. • Cefn gwlad agored 162,343 hectar. • Tir comin 118,098 hectar (tir comin gwledig ddim yn hygyrch). • Tir cyflwynedig 99,258 hectar. • Tir adran 15 (tir arall), tir comin trefol yn bennaf, 75,386 hectar. <p>Dengys hefyd graddau'r mynediad posibl ychwanegol (gweler Opsiwn 3A(i) 001/amgen), gan ddibynnu ar raddau unrhyw gytundebau i geisio mynediad ychwanegol ar y cyd â 'chyrff eraill sy'n darparu mynediad cyhoeddus hirdymor i'r awyr agored'.</p> <p>Ymestyniad ychwanegol llwybrau'r Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol nad ydynt yn dilyn hawliau tramwy cyhoeddus. Ar sail dadansoddiad Systemau Gwybodaeth Ddaearyddol, amcangyfrifir y bydd hyn yn 1,522 km.</p> <p>Pennu pa gyfran o lwybrau teithio llesol sy'n bwysig o safbwynt defnydd hamdden. Yn ôl Deddf Teithio Llesol Llywodraeth Cymru, 'Mae'r Ddeddf Teithio Llesol yn canolbwyntio ar gerdded a beicio fel dull o deithio, h.y. ar gyfer teithiau pwrpasol. Nid oedd y Ddeddf yn ymdrin â cherdded a beicio ar gyfer pleser yn unig.' Felly bydd angen mwy o ymchwil, ac efallai y bydd angen gwneud hyn gan awdurdodau lleol fel y gellir cyfrifo llwybrau oddi ar y ffordd. Ceir dolen i'r Ddeddf Teithio Llesol yma.</p> <p>Graddau'r mynediad y gallai cyrff eraill ei hyrwyddo drwy hyn, megis mynediad hirdymor drwy ganiatâd. Enghraifft o hyn yw:</p> <p>Glandŵr Cymru: 30.5 km Ceir y llwybrau cerdded canlynol ar y wefan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog – 5 milltir 2. Camlas Trefaldwyn – 4.5 milltir 3. Canolfan Ymwelwyr Llanymynech i Draphont Ddŵr Efyrrwy – 2.5 milltir 4. Taith Gerdded Camlas Llangollen – 6 milltir 5. Llwybr Gweithgareddau Traphont Ddŵr Pontcysyllte – 1 filltir <p>Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol Mae 157 o filltiroedd o dir arfordirol dan ofal yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol ynghyd â 46,000 hectar o gefn gwlad.</p>

				<p>Cyfeiriad: https://www.nationaltrust.org.uk/cy-gb/lists/dod-o-hyd-i-rywle-i-ymweld-yng-nghymru-</p> <p>Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn rheoli 126,000 hectar o ystâd goetir yng Nghymru.</p> <p>Cyfeiriad: https://naturalresources.wales/about-us/what-we-do/welsh-government-woodland-estate/how-the-woodland-estate-benefits-wales/?lang=cy</p>
Ansawdd mynediad	<p>Hygyrchedd i ddefnyddwyr o safbwynt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyflwr ffisegol • Defnyddioldeb (ymarferoldeb y mynediad a ddarperir drwy ddiwygio hawliau) • Argaeledd i ddefnyddwyr gwahanol • Agosrwydd i'r boblogaeth; ceir mater tegwch hefyd • Presenoldeb rhwystrau i ddefnydd gan bobl sy'n arfer hawliau uwch a phobl â phroblemau symudedd • Argaeledd gwybodaeth, gan gynnwys arwyddion ar y safle ar gyfer yr hawl dramwy gyhoeddus, neu oddi ar y safle • Cysylltiad â mynediad cyhoeddus arall o safbwynt hawliau tebyg 	<p>Bydd safonau Systemau Gwybodaeth Ddaearyddol, a chysondeb rhwng awdurdodau, yn cael effaith ar ansawdd y wybodaeth. Bydd unrhyw anghysondeb ar draws Cymru ar hyn o bryd yn cael effaith ar bob opsiwn.</p> <p>Argaeledd: cymerwch mai'r awdurdodau lleol sydd â chopïau gweithio digidol fydd yn darparu'r data o'r safon uchaf o safbwynt mapio a'r wybodaeth ddiweddaraf.</p> <p>Holwch p'un a oes opsiwn arall ar gyfer yr awdurdodau hynny nad oes ganddynt fapiau digidol, e.e. defnyddio map OS sylfaenol gyda gwybodaeth am hawliau tramwy cyhoeddus ar gyfer yr opsiwn hwn.</p> <p><i>Hygyrchedd data: Caiff hawlfraint a thrwyddedu effaith arno. Beth yw'r effeithiau/ystyriaethau o safbwynt diwygio deddfwriaethol, a'r opsiynau ar gyfer eu datrys?</i></p> <p>Os yw data am hawliau tramwy cyhoeddus yn deillio o ddata'r Arolwg Ordnans, gall awdurdodau lleol wneud cais am gymhwyso "Esemptiad Data Deilliedig". Mae angen egluro a chadarnhau p'un a yw'r Arolwg Ordnans yn fodlon darparu Esemptiadau Data Deilliedig ar lefel helaeth a ph'un a ydynt bellach yn rhan o Drwydded Agored y Llywodraeth 3.0. Mae'r drwydded Data Agored OS yn cymhwyso cyfyngiadau priodoli sy'n anghydnaws â gwasanaethau data agored poblogaidd fel OpenStreetMap (sy'n defnyddio trwydded cronfa ddata agored).</p> <p>Defnydd terfynol: defnydd hamdden, câi'r safon ei bodloni. Câi statws cyfreithiol dangosol ei roi, ond ni fyddai'n ddiffiniol. Byddai'r safon yn addas i'r defnydd ond nid ar gyfer rheolaeth na'i holi, e.e. gwirio manylion cyfreithiol o safbwynt y defnyddiwr.</p> <p>Defnydd at ddiben rheoli: cwestiynir a fyddai'r opsiwn hwn yn darparu safon ddigonol - mae angen cydymffurfio â gofynion Opsiwn 3A(ii) at y diben hwn.</p> <p>Graddfa: Ceir graddfa ddigideiddio wahanol yn yr adroddiad gan Land Use Consultants (LUC). Caiff hyn</p>	<p>Bydd safonau Systemau Gwybodaeth Ddaearyddol, a chysondeb rhwng awdurdodau, yn cael effaith ar ansawdd y wybodaeth.</p> <p>Bydd unrhyw anghysondeb ar draws Cymru ar hyn o bryd yn cael effaith ar yr opsiwn hwn yn bennaf, gan gofio'r statws cyfreithiol.</p> <p>Argaeledd: cymerwch mai'r awdurdodau lleol sydd â chopi gweithio digidol fydd yn darparu'r data o'r safon uchaf o safbwynt mapio a'r wybodaeth ddiweddaraf.</p> <p>Byddai cyflawnrwydd y cofnod, a gallu awdurdodau i ddarparu copi digidol o'u map a datganiad diffiniol, yn cael effaith ar safon y gwaith mapio.</p> <p>Byddai bylchau'n bresennol nes y gall pob awdurdod fodloni safonau lleiaf y Systemau Gwybodaeth Ddaearyddol (i'w cytuno)</p> <p><i>Hygyrchedd data: Caiff hawlfraint a thrwyddedu effaith arno. Beth yw'r effeithiau/ystyriaethau ar gyfer diwygio deddfwriaethol, a'r opsiynau ar gyfer eu datrys? [Gweler Opsiwn 3A(i)]</i></p> <p>Defnydd terfynol: defnydd hamdden, câi'r safon ei bodloni ar gyfer y llwybrau a ddengys, er na fyddai'n dangos y llwybrau hynny a reolir (e.e. Llwybr Arfordir Cymru / Llwybrau Cenedlaethol) ar safon uwch, a byddai'n debygol o wella profiad y defnyddiwr.</p> <p>Defnydd at ddiben rheoli: gall defnyddwyr ddibynnu ar y wybodaeth i ddangos y statws cyfreithiol cywir, sy'n ei wneud yn addas ar gyfer tiffeddianwyr, rheolwyr y sector cyhoeddus, chwiliadau cyfreithiol, ac ystyriaethau cynllunio.</p> <p>Graddfa: Ceir graddfa ddigideiddio wahanol yn yr adroddiad gan Land Use Consultants (LUC) – caiff hyn effaith ar fanwl gywirdeb y wybodaeth ar raddfeydd penodol. Bydd yn arwain at anghysondeb rhwng awdurdodau gwahanol oni chaiff ei safoni fel rhan o ddatblygu'r map.</p> <p>Yn ddiweddar: Mae'r adroddiad gan LUC yn nodi bod gan awdurdodau ddyddiadau perthnasol amrywiol, ac ôl-groniadau o wybodaeth i'w hychwanegu at fapiau, a bydd hynny'n cael effaith ar y safon, ar</p>	<p>Bydd safonau Systemau Gwybodaeth Ddaearyddol, a chysondeb rhwng awdurdodau, yn cael effaith ar ansawdd y wybodaeth. Bydd unrhyw anghysondeb ar draws Cymru ar hyn o bryd yn cael effaith ar bob opsiwn.</p> <p>Argaeledd: cymerwch mai'r awdurdodau lleol sydd â chopi gweithio digidol fydd yn darparu'r data o'r safon uchaf o safbwynt mapio a'r wybodaeth ddiweddaraf. Holwch p'un a oes opsiwn arall ar gyfer yr awdurdodau hynny nad oes ganddynt fapiau digidol, e.e. defnyddio map OS sylfaenol gyda gwybodaeth am hawliau tramwy cyhoeddus ar gyfer yr opsiwn hwn.</p> <p>Argaeledd data ychwanegol, e.e. gallai data trydydd parti fod ar gael yn safonau gwahanol y Systemau Gwybodaeth Ddaearyddol.</p> <p><i>Hygyrchedd data: Caiff hawlfraint a thrwyddedu effaith arno. Beth yw'r effeithiau/ystyriaethau ar gyfer diwygio deddfwriaethol, ac opsiynau ar gyfer eu datrys?</i></p> <p>Bydd hygyrchedd data, o safbwynt sut y caiff ei weld, yn destun gwaith manylu a datblygu pellach yn nhermau archwilio datrysiadau technegol.</p> <p>Defnydd terfynol: defnydd hamdden, câi'r safon ei bodloni. Câi statws cyfreithiol dangosol ei roi, ond ni fyddai'n ddiffiniol. Byddai'r safon yn addas i'r defnydd ond nid ar gyfer rheolaeth na'i holi, e.e. gwirio manylion cyfreithiol o safbwynt y defnyddiwr. Gallai'r buddion, o safbwynt rheolaethol, gynnwys y gallu i weld y ddarpariaeth mynediad yn ei chyfanrwydd, a'r gallu i gyrff unigol ystyried rheolaeth mynediad fel rhan o ddarlun mwy integredig a roddir drwy ddata trydydd parti.</p> <p>Bydd argaeledd data, o safbwynt sut y caiff ei weld, yn destun gwaith manylu a datblygu pellach yn nhermau archwilio datrysiadau technegol.</p> <p>Bydd argaeledd y wybodaeth i ddefnyddwyr mynediad gwahanol [cerddwyr, beicwyr ac ati] yn ddibynol ar ddarpariaeth y mynediad yn hytrach na'r opsiwn</p>

		<p>effaith ar fanwl gywirdeb y wybodaeth ar raddfeydd penodol. Bydd yn arwain at anghysondeb rhwng awdurdodau gwahanol oni chaiff ei safoni fel rhan o ddatblygu'r map.</p> <p>Yn ddiweddar: Mae'r adroddiad gan LUC yn nodi bod gan awdurdodau ddyddiadau perthnasol amrywiol, ac ôl-groniadau o wybodaeth i'w hychwanegu at fapiau, a bydd hynny'n cael effaith ar y safon, ar lefel leol, o safbwynt manwl gywirdeb.</p> <p>Bydd argaeledd gwybodaeth ar gyfer defnyddwyr mynediad gwahanol [cerddwyr, beicwyr ac ati] yn ddibynnol ar ddarpariaeth y mynediad yn hytrach na'r opsiwn mapio yn 3A.</p>	<p>lefel leol, o safbwynt manwl gywirdeb.</p> <p>Byddai'r statws cyfreithiol dangosol yn ddiffiniol. Byddai'r safon yn addas at ddibenion rheolaeth neu holi, e.e. gwirio manylion cyfreithiol o safbwynt y defnyddiwr.</p> <p>Bydd argaeledd data, o safbwynt sut y caiff ei weld, yn destun gwaith manylu a datblygu pellach yn nhermau archwilio datrysiadau technegol.</p> <p>Bydd argaeledd y wybodaeth i ddefnyddwyr mynediad gwahanol [cerddwyr, beicwyr ac ati] yn ddibynnol ar ddarpariaeth y mynediad yn hytrach na'r opsiwn mapio yn 3A.</p>	<p>mapio yn 3A. Rhoddir mwy o ddarpariaeth i feicwyr drwy gynnwys y Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol.</p>
Parhauster	<p>Mynediad 'drwy hawl' am byth, neu drwy ganiatâd? Sefyllfa ar gyfer defnyddwyr yn arfer hawliau gwahanol?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y sefyllfa absoliwt a'r sefyllfa o'i chymharu ag opsiynau eraill [gweler yr adrannau ar raddau ac ansawdd uchod] • Yn amodol i raddau sylweddol 	<p>Ar gael i bawb sydd â mynediad ar-lein 24 awr y dydd (gweler yr adran ar degwch isod)</p> <p>Y gallu i ddefnyddio'r map, a'r wybodaeth gysylltiedig, i ffwrdd o gyfrifiadur drwy dechnoleg ffonau symudol. Bydd y datrysiad tebygol ar gyfer cyflawni hyn yr un a wneir ar gyfer unrhyw un o'r opsiynau diwygio.</p>	<p>Ar gael i bawb â mynediad ar-lein 24 awr y dydd.</p> <p>Y gallu i ddefnyddio'r map, a'r wybodaeth gysylltiedig, i ffwrdd o gyfrifiadur drwy dechnoleg ffonau symudol. Bydd y datrysiad tebygol ar gyfer cyflawni hyn yr un a wneir ar gyfer unrhyw un o'r opsiynau diwygio.</p>	<p>Ar gael i bawb â mynediad ar-lein 24 awr y dydd.</p> <p>Gallai cynnwys mynediad hirdymor drwy ganiatâd i drydydd partïon gael effaith ar raddau parhaol llwybrau penodol gan na cheir mynediad drwy hawl yn yr achosion hyn.</p> <p>Y gallu i ddefnyddio'r map, a'r wybodaeth gysylltiedig, i ffwrdd o gyfrifiadur drwy dechnoleg ffonau symudol. Bydd y datrysiad tebygol ar gyfer cyflawni hyn yr un a wneir ar gyfer unrhyw un o'r opsiynau diwygio.</p>
Eglurder a sicrwydd	<p>Eglurder o safbwynt hawliau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yn syml neu'n gymhleth i'w deall • Ceir dealltwriaeth o'r hyn y gellir neu na ellir ei wneud ymhle, pryd ac er budd pawb. • P'un a fydd opsiynau'n agored i newid, a sut (dros dro neu'n barhaol, e.e. o safbwynt gwaharddiadau a hawliau) • Y graddau y bydd modd cyfathrebu gwybodaeth fynediad berthnasol 	<p>Yn debygol o roi llai o sicrwydd gan nad yw'n gofnod cyfreithiol, er byddai'r lefel gyfredol ar gyfer mapiau OS yn debygol o fod yn ddigonol ar gyfer defnyddwyr hamdden.</p> <p>Yn ddibynnol ar y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cartograffeg a symboleleg yr opsiwn mapio • Bydd safonau cytunedig o safbwynt diweddar, ac adolygu data wedi'i fapio, yn cael effaith ar sicrwydd. Bydd hyn yn enwedig yn wir ar gyfer gwaharddiadau a chyfyngiadau, a dargyfeiriadau dros dro • Dylai arwain at welliant mewn eglurder a sicrwydd wrth gymhwyso safonau cyson ledled Cymru • Bydd 2A a 2B, a pha mor gymhleth neu syml y mae'r opsiynau i'w deall, yn cael effaith ar hyn, e.e. o safbwynt dilyn dull cyffredinol neu rannol, a'r ffordd y caiff hawliau uwch, o ddilyn dull rhannol, eu mynegi ar lwybrau â statws llwybr cyhoeddus 	<p>Mwy o sicrwydd ohono fel y cofnod cyfreithiol, ac yn addas at ddefnydd hamdden ac ymholiadau rheolaethol.</p> <p>Yn ddibynnol ar y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cartograffeg a symboleleg yr opsiwn mapio • Bydd safonau cytunedig o safbwynt diweddar, ac adolygu data wedi'i fapio, yn cael effaith ar sicrwydd. Bydd hyn yn enwedig yn wir ar gyfer gwaharddiadau a chyfyngiadau, a dargyfeiriadau dros dro • Dylai arwain at welliant mewn eglurder a sicrwydd wrth gymhwyso safonau cyson ledled Cymru • Bydd 2A a 2B, a pha mor gymhleth neu syml y mae'r opsiynau i'w deall, yn cael effaith ar hyn, e.e. o safbwynt dilyn dull cyffredinol neu rannol, a'r ffordd y caiff hawliau uwch, o ddilyn dull rhannol, eu mynegi ar lwybrau â statws llwybr cyhoeddus 	<p>Yn debygol o roi llai o sicrwydd gan nad yw'n gofnod cyfreithiol, er byddai'r lefel gyfredol ar gyfer mapiau OS yn debygol o fod yn ddigonol ar gyfer defnyddwyr hamdden.</p> <p>Gallai arwain at y canfyddiad ei fod yn llai sicr/eglur os yw'n deillio o'r trydydd sector. Ansicrwydd ynghylch cyllid hirdymor ac ati.</p> <p>Yn ddibynnol ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cartograffeg a symboleleg yr opsiwn mapio • Bydd safonau cytunedig o safbwynt diweddar, ac adolygu data wedi'i fapio, yn cael effaith ar sicrwydd. Bydd hyn yn enwedig yn wir ar gyfer gwaharddiadau a chyfyngiadau, a dargyfeiriadau dros dro • Dylai arwain at welliant mewn eglurder a sicrwydd wrth gymhwyso safonau cyson ledled Cymru • Bydd 2A a 2B, a pha mor gymhleth neu syml y mae'r opsiynau i'w deall, yn cael effaith ar hyn, e.e. o safbwynt dilyn dull cyffredinol neu rannol, a'r ffordd y caiff hawliau uwch, o ddilyn dull rhannol, eu mynegi ar lwybrau â statws llwybr cyhoeddus

<p>Cost</p>	<p>Costau wedi'u hamcangyfrif ar gyfer cynnig ar gyfer sectorau gwahanol: amcangyfrifon gwirioneddol, dangosol neu gymharol. Ystyried costau gweinyddu a gweithredu, a chostau parhaus, o safbwynt y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ariannol • Adnoddau • O'u cymharu â'r sefyllfa bresennol • O'u cymharu â chynigion eraill 	<p>Byddai costau sy'n gysylltiedig â datblygu opsiwn yn cynnwys y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amser ac arbenigedd staff • Y gost o letya a storio data • Costau'r tasgau sy'n gysylltiedig â bodloni'r safonau lleiaf, e.e. digideiddio'r hawliau tramwy cyhoeddus lle nad oes copi gweithio digidol yn bodoli, a'u hailddigideiddio os yw'n ofynnol er mwyn bodloni safon gyson • Costau cynnal a chostau gweinyddion • Y gost bosibl i'r defnyddiwr os yw'n 'sylweddol' fasnachol <p>Dyfynnir bod cyfyngu ailddefnyddio i ddibenion nad ydynt yn fasnachol yn eithriad i ddefnyddio Trwydded Agored y Llywodraeth.</p> <p>Cyfeiriad: Canllawiau i Awdurdodau Lleol ar Hawliau Tramwy Cyhoeddus: Adran 2.4.</p> <p>Rhaid i awdurdodau beri bod copiâu o'u map a datganiad diffiniol a'u gorchmynion addasu ar gael i'r cyhoedd eu gweld yn un neu ragor o leoedd y mae a wnelo'r map a'r datganiad â hwy, fel arfer yn swyddfeydd yr awdurdod neu fannau eraill lle gall y cyhoedd eu gweld.</p> <p>Dylai awdurdodau, hefyd, cyn belled ag y bo hynny'n ymarferol, roi copiâu i'w cadw gan gynghorau cymuned a thref; nid oes ond angen i'r rhain ymwneud â'r ardal berthnasol i'r gymuned honno. Rhaid i awdurdodau gadw o leiaf un copi o fapiau a datganiadau blaenorol, ynghyd â'r gorchmynion yn eu haddasu, ar gael i'r cyhoedd eu gweld yn ogystal â hysbysu'r cyhoedd bod copiâu o fapiau a datganiadau diffiniol ar gael i'w gweld.</p> <p>Ceir cyfle i greu incwm o ddefnydd masnachol (opsiwn amgen). Cost bosibl i awdurdodau nad ydynt yn bodloni safonau lleiaf y Systemau Gwybodaeth Ddaearyddol ar hyn o bryd (i'w pennu), e.e. y gost o ddigideiddio neu o wneud cywiriadau i ddata digidol. Bydd cost ychwanegol ynghlwm wrth y gwaith o lunio'r map a datganiad diffiniol gan awdurdodau lleol. Bydd y gost o goladu map Cymru gyfan yn ychwanegol. Caiff gwaith hyrwyddo llwyddiannus effaith ar ddefnydd adnoddau.</p>	<p>Byddai mabwysiadu elfen allweddol 001 yn arwain at gost sylweddol uwch o ganlyniad i sefydlu sefydliad newydd a fyddai â'r swyddogaeth o gasglu'r holl dasgau sy'n gysylltiedig â'r map diffiniol ynghyd i mewn i un sefydliad cenedlaethol, gan arwain at ddyblygu'r tasgau a wneir, ar hyn o bryd, ymhob un o'r 22 o awdurdodau lleol, yn y sefydliad newydd hwnnw.</p> <p>Gallai'r adroddiad hwn ar anghenion staffio (2005) lywio ystyriaeth bellach o'r costau.</p> <p><i>Beth yw'r holl brosesau a gorchmynion sy'n gysylltiedig â'r map diffiniol, a'r trefniadau gorfodi y byddai corff unigol yn eu hysgwyo neu'n eu cymhlethu drwy dderbyn y rôl? Lefel y staff sydd wrthi'n gweithio ar y map a datganiad diffiniol mewn awdurdodau lleol. Er enghraifft, gan gymryd mai'r lefel adnoddau bresennol fyddai'r lleiaf y byddai'n ofynnol i gorff unigol ei defnyddio?</i></p> <p>Cost ychwanegol debygol os sefydlir sefydliad newydd (yn ôl elfen allweddol 001) yn hytrach na nodi sefydliad sydd eisoes yn bodoli i gyflawni'r rôl.</p> <p>Costau cymharol uwch gan ystyried y prosesau sicrhau ansawdd a'r safonau llym tebygol, ynghyd â'r gost a fyddai ynghlwm wrth y trefniadau cadw a storio copiâu blaenorol y byddai angen glynu wrthynt gan mai dyma fyddai'r cofnod cyfreithiol o'r map a datganiad diffiniol.</p> <p>Ar sail yr adborth, ymddengys mai elfen allweddol 001/amgen yw'r opsiwn a ffafrir gyda thebygrwydd i enghreifftiau eraill, a byddai'n cael ei goladu drwy Lle (i'w ddisodli gan Map Data Cymru).</p> <p>Byddai awdurdodau lleol yn cadw eu dyletswydd ac atebolrwydd, a byddai dyletswydd ar y corff unigol i gyhoeddi a sicrhau ansawdd. Byddai cost uwch o'i chymharu â'r sefyllfa bresennol, ond câi map diffiniol Cymru gyfan ei gyflwyno heb ganoli'r tasgau a gorchmynion cysylltiedig, ac felly byddai'n debygol o fod yn llawer llai na'r gost a fyddai ynghlwm wrth elfen allweddol 001.</p>	<p>Cost ychwanegol os sefydlir sefydliad newydd yn hytrach na nodi sefydliad sydd eisoes yn bodoli i gyflawni'r rôl.</p> <p>Sefydlu sefydliad nid-er-elw i gymryd cyfrifoldeb, a pherchenogaeth dros y gwaith o fapio a hyrwyddo pob llwybr, ac annog y cyhoedd i'w defnyddio.</p> <p>Gellir ystyried bod hyn yn dyblygu/gorgyffwrdd â'r rôl bresennol gan y bydd awdurdodau lleol / Cyfoeth Naturiol Cymru / Croeso Cymru / sefydliadau eraill yn debygol o barhau i hybu eu hasedau eu hunain, a chadw'r ddyletswydd o ddarparu, er enghraifft, map diffiniol, mapiau mynediad agored ac ati.</p>
<p>Monitro a gorfodi</p>	<p>Hawliau a chyfrifoldebau gorfodi, o safbwynt y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y gallu i orfodi • Y galw/angen am gamau gorfodi • Yr effaith debygol ar gydymffurfiaeth â hawliau a chyfrifoldebau • Y gallu i fonitro'r opsiwn a'r broses o'i weithredu 	<p>Gorfodi: ni nodwyd unrhyw fecanwaith yn yr opsiwn o ran gorfodi gofynion y diwygiad. Dim pŵer i orfodi safonau, amllder diweddariadau nac adolygu'r gwaith o gyflenwi.</p> <p><i>Ansicr ynghylch pa gamau gorfodi y gall yr Arolwg Ordnans eu cymryd os eir yn groes i amodau trwyddedau.</i></p> <p>Mewn achos o 2008, nododd yr Arolwg Ordnans a Llyfrfa Ei Mawrhydi drosedd hawlfraint gan</p>	<p>Gorfodi: ni nodwyd unrhyw fecanwaith yn yr opsiwn o ran gorfodi gofynion y diwygiad. Dim pŵer i orfodi safonau, amllder diweddariadau nac adolygu'r gwaith o gyflenwi.</p> <p><i>Ansicr ynghylch pa gamau gorfodi y gall yr Arolwg Ordnans eu cymryd os eir yn groes i amodau trwyddedau (gweler Opsiwn 3A(i)).</i></p> <p>Monitro: hawdd ei fonitro i weld p'un a yw awdurdodau lleol wedi darparu'r wybodaeth angenrheidiol,</p>	<p>Gorfodi: ni nodwyd unrhyw fecanwaith yn yr opsiwn o ran gorfodi gofynion y diwygiad. Dim pŵer i orfodi safonau, amllder diweddariadau nac adolygu'r gwaith o gyflenwi.</p> <p><i>Ansicr ynghylch pa gamau gorfodi y gall yr Arolwg Ordnans eu cymryd os eir yn groes i amodau trwyddedau (gweler Opsiwn 3A(i)).</i></p> <p>Monitro: hawdd ei fonitro i weld p'un a yw awdurdodau lleol wedi</p>

		<p>ddatblygwr ynni gwyrdd. Eu hymateb oedd cynnig trwydded i'r data am £16,000. Cafodd hyn ei herio gan y troseddwr ac aeth yr achos gerbron y Llys Apêl, lle collodd y datblygwr.</p> <p>https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=1750ad43-a044-4351-951f-1e3508e32ebd</p> <p>Gweler hefyd: https://copyrightservice.co.uk/copyright/p05_copyright_infringement</p> <p>Monitro: hawdd ei fonitro i weld p'un a yw awdurdodau lleol wedi darparu'r wybodaeth angenrheidiol, a bod gwybodaeth wedi'i choladu mewn un man.</p> <p>Haws i fonitro'r defnydd o wybodaeth a chreu ystadegau am ddefnydd – cysylltiad ag Opsiwn 3B(iii) i lywio gwaith cynllunio Cymru gyfan.</p>	<p>a bod gwybodaeth wedi'i choladu mewn un man.</p> <p>Haws i fonitro'r defnydd o wybodaeth a chreu ystadegau am ddefnydd – cysylltiad ag Opsiwn 3B(iii) i lywio gwaith cynllunio Cymru gyfan.</p>	<p>darparu'r wybodaeth angenrheidiol, a bod gwybodaeth wedi'i choladu mewn un man.</p> <p>Haws i fonitro'r defnydd o wybodaeth a chreu ystadegau am ddefnydd – cysylltiad ag Opsiwn 3B(iii) i lywio gwaith cynllunio Cymru gyfan.</p>
<p>Mynediad cyfartal</p>	<p>Effaith gadarnhaol neu negyddol ar fynediad cyfartal. Ystyried y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y boblogaeth yn gyffredinol • Pobl â nodweddion gwarchoddedig • Yn benodol, ar gyfer y bobl hynny â phroblemau symudedd; anghydraddoldebau cymdeithasol • Effeithiau gwahaniaethol: ar dirfeddianwyr • Effeithiau gwahanol: ar ddosbarthiadau o ddefnyddwyr • Graddfa/ehangder effeithiau ar yr uchod 	<p>Mae gan 87% o gartrefi yng Nghymru fynediad i'r rhyngwrwd, ac roedd 98% o bobl 16-49 oed yn defnyddio'r rhyngwrwd o'i gymharu â 49% o bobl 75 oed neu hŷn.</p> <p>https://gov.wales/sites/default/files/statistics-and-research/2019-09/internet-use-and-digital-skills-national-survey-wales-april-2018-march-2019-207.pdf Arolwg Cenedlaethol Cymru, 2018-19.</p> <p>Yn ôl Adroddiad OFCOM 2017, mae gan 94% o oedolion yng Nghymru fynediad i ffôn symudol, y mae 74% o'r rhain yn ffonau clyfar. O'r rhain, mae gan 66% fynediad i wasanaeth 4G sydd â chyflymder data gwell.</p> <p>Mae'r un adroddiad gan OFCOM hefyd yn nodi bod gan 84% fynediad i'r rhyngwrwd a bod gan 74% gysylltiad band eang. Canfu'r adroddiad hwn mai 32.81 megabeit yr eiliad yw'r cyflymder lawrlwytho, ar gyfartaledd, yng Nghymru, ond bod hyn yn llawer llai yn rhannau gwledig Cymru, lle ceir cyflymder o 13.58 megabeit yr eiliad yn unig.</p> <p>Cwestiynu'r anfantais gymdeithasol gan na fydd y bobl hynny, nad oes ganddynt gyfarpar TG na'r rhyngwrwd, yn gallu cyrchu gwybodaeth. Ceir sbectrwm sy'n cynnwys defnyddwyr nad ydynt yn dechnegol hyd at ddefnyddwyr sy'n dechnegol iawn. Y gallu i greu a darparu opsiwn technoleg isel, e.e. copi papur.</p> <p>Roedd y rhan fwyaf o'r wybodaeth yn ymwneud â mynediad cyfartal, lle câi gwybodaeth bellach am adeileddau ei chynnwys, a allai olygu na fydd modd i'r bobl hynny â nodweddion gwarchoddedig arfer hawliau, yn enwedig pobl â phroblemau symudedd.</p>	<p>Yr un peth ag Opsiwn 3A(i).</p>	<p>Yr un peth ag Opsiwn 3A(i).</p>

		<p>Byddai angen bodloni safonau hygyrchedd ar gyfer data a mapiau ar-lein.</p> <p>Byddai cyhoeddi'r data o dan Drwydded Agored y Llywodraeth yn ei gwneud yn bosibl i gyhoeddwyr mapiau a llyfrau, ac elusennau, ddarparu mapiau papur a gwasanaethau mwy hygyrch.</p> <p>Bydd data agored hefyd yn rhoi cyfle i sefydliadau'r trydydd sector arloesi. Mae'n bosibl y gallai data ar wahân, neu ddata a gyfunir â setiau data eraill, ddarparu gwybodaeth am lwybrau i grwpiau â nodweddion gwarchoddedig.</p>		
Mwy o effeithlonrwydd a thryloywder	<ul style="list-style-type: none"> Gofynion gwell a/neu lai ar gyfer rhanddeiliaid o safbwynt prosesau Cymryd llai o amser, gan gynnwys ar gyfer gwaith gweinyddu (gweler hefyd yr adran ar gostau) Sicrhau bod gan randdeiliaid fynediad gwell i brosesau 	<p>Y cyhoedd yn gallu gweld data mewn un lle. Darperir data i safonau cyson. Gwelliant mewn effeithlonrwydd yn yr opsiwn amgen o ran codi tâl am gostau.</p> <p>Mae hyn yn ofyniad ychwanegol i'r sefyllfa bresennol, yn hytrach na'i fod yn disodli'r prosesau sydd eisoes yn bodoli, y byddant yn parhau i weithredu ochr yn ochr â hyn.</p>	<p>Bydd y cyhoedd yn gallu gweld data mewn un lle.</p> <p>Darperir data i safonau cyson. (Gallai hyn arwain at waith ychwanegol o ran, e.e. ail-ddigideiddio mewn achosion lle nad yw'r safon wedi'i bodloni.)</p> <p>Yn sgil mabwysiadu elfen allweddol 001, collir gwybodaeth ac arbenigedd lleol, ceir datgysylltiad â phrosesau lleol eraill, teithiau i safleoedd lleol i'w harolygu ac ati. Posibilrwydd y ceir haen arall o fiwrocratiaeth.</p> <p>Mae elfen allweddol 001/amgen yn debygol o fod yn fwy effeithlon – gan ddarparu pwynt canolig ar gyfer cyhoeddi gwybodaeth, gan gadw prosesau lleol a swyddogaethau mapiau diffiniol yn lleol.</p>	<p>Bydd y cyhoedd yn gallu gweld data mewn un lle.</p> <p>Darperir data i safonau cyson. (Gallai hyn arwain at waith ychwanegol o ran, e.e. ail-ddigideiddio mewn achosion lle nad yw'r safon wedi'i bodloni.)</p>
Ecosystemau a gwytnwch ecosystemau	<p>Effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral. Os yw tystiolaeth yn caniatáu, mae ffactorau i'w hystyried o safbwynt yr effeithiau ar rywogaethau a chynefinoedd yn cynnwys y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ehangder: bydd effeithiau a newidiadau i'r ardal/hyd y byddai hawliau'n gymwys iddynt yn digwydd (gan gynnwys ehangder y safleoedd gwarchoddedig a rhywogaethau y byddent yn cael effaith arnynt) Newid i lefelau a math yr effeithiau neu eu nodweddion Newid i ddsbarthiad effeithiau [helaeth, ardaloedd penodol] 	<ul style="list-style-type: none"> Ceir effaith bosibl o ganlyniad i gynnydd mewn defnydd yn sgil ymwybyddiaeth well Ffordd bosibl o liniaru yn erbyn hyn byddai gwasgaru ymwelwyr dros fwy o ardaloedd yn hytrach na safleoedd poblogaidd yn unig Ystyried yr ôl troed carbon ar gyfer y platfform Gellid cynnwys data ar SoDdGAau i helpu i lywio hamdden gyfrifol, a'i chefnogi Effaith bosibl defnydd masnachol 		

	<ul style="list-style-type: none"> Gwydtwch cynefinoedd/rhywo gaethau i effeithiau Darpariaeth yn ddigonol i atal neu liniaru effeithiau 			
Rheoli tir a dŵr yn gynaliadwy	<p>Ystyried a geir effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral ar reolaeth tir neu ddŵr:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tarfiad ar dda byw a'r gwaith o'u rheoli Effaith ar dir amaethyddol a gwaith rheoli tir arall Goblygiadau bioddiogelwch sylweddol Mwy o ddefnydd o dir o bosibl [yn ôl graddfa'r galw] <p>Sylwer: Ystyriaethau ar gyfer ecosystemau i'w cynnwys yn yr ystyriaeth flaenorol uchod.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gwelliant yn y gallu i ystyried mynediad fel rhan o raglenni rheoli tir Mae peidio â chael map Cymru gyfan wedi bod yn rhwystr i gynnwys mynediad mewn prosesau trawsgydymffurfio yng Nghymru yn flaenorol 		
Iechyd a llesiant	<p>Ystyried a geir effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral ar lesiant corfforol a meddyliol. Ystyried y canlynol:</p> <p>Newidiadau i ddefnydd a'r buddion sy'n deillio o hynny</p> <ul style="list-style-type: none"> Yr effaith ar grwpiau gwahanol o'r boblogaeth, e.e. pobl dan anfantais gymharol 	<ul style="list-style-type: none"> Darparu gwybodaeth am gyfleoedd mynediad er mwyn sicrhau bod pobl yn fwy ymwybodol o fwy o gyfleoedd ble maent yn byw ac yn y lleoedd y maent yn ymweld â nhw 		
Cydlyniant cymunedol	<p>Ystyried a geir effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral ar gydlyniant cymunedol. Ystyried y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> Newidiadau i ddefnydd a hygyrchedd lleol yn yr ardal Newidiadau i lesiant lleol a buddion economaidd Yr effaith debygol ar fuddiannau'r gymuned 	<ul style="list-style-type: none"> Cyfleoedd i nodi llwybrau cymunedol Helpu'r cyfathrebu â grwpiau gwirfoddol, o bosib 	<ul style="list-style-type: none"> Yn yr un modd ag Opsiwn 3A(i), ceir y budd posibl o drosglwyddo'r gwaith rheoli i asiantaethau canolig a thynnu pwyntiau cyswllt awdurdodau lleol ar gyfer gwaith y map diffiniol 	<ul style="list-style-type: none"> Yr un peth ag Opsiwn 3A(i), ynghyd â'r budd posibl o integreiddio ehangder ehangach o fynediad
Busnes llwyddiannus a chyfrifol	<p>Ystyried a geir effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral ar fusnes cyfrifol. Ystyried y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> Yr effaith ar gyfleoedd economaidd 	<ul style="list-style-type: none"> Bydd busnesau'n gallu rhannu adnoddau er mwyn nodi gwybodaeth fynediad sy'n agos atynt y gallant ei hyrwyddo i ymwelwyr Un o'r buddion mwyaf sylweddol o ddata agored y llywodraeth yw'r posibilrwydd o sbarduno mwy o arloesedd yn y sector preifat, e.e. datblygwyr apiau ffôn trydydd parti (datblygiadau yn y dyfodol ym maes realiti estynedig / realiti rhithwir gyda'r math hwn o ddata dros y deg i 20 mlynedd nesaf) 		

- Effaith newidiadau mewn gweithgarwch economaidd ar sectorau gwahanol
- Dosbarthiad [gweler yr adran ar raddau]

Sylwer: Efallai y bydd yn anodd asesu tystiolaeth o gostau gwirioneddol neu'r effaith gyffredinol [cadarnhaol neu negyddol ac ati] ar hyn o bryd.

DRAFT

Tablau elfennau allweddol

Mae'r tri thabl isod yn amlinellu'r elfennau allweddol a gynigiwyd gan y 'grŵp arbenigol' yn ystod y cam nodi opsiynau. Maent hefyd yn nodi'r diwygiadau a gynigiwyd i'r elfennau allweddol hyn yn dilyn y dadansoddiad uchod ac ymgyngoriad â'r grwpiau arbenigol.

Cyfeirnod yr elfen allweddol	Opsiw 3A(i) Yr elfen ofynnol ar gyfer y cynnig opsiwn amlinellol	Diwygiadau i'w hystyried er mwyn gwella elfennau allweddol yr opsiwn
001	<p>Cyflwyno deddfwriaeth sy'n gwneud y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diffinio cyfrifoldeb gan un corff i gynhyrchu a chyhoeddi data a map[iau] ar-lein yn dangos mynediad cyhoeddus penodedig yng Nghymru • Bydd gan bob corff cyhoeddus [fel y mae heddiw] gyfrifoldeb dros ei haenau o ddata cyhoeddus ei hun (h.y. gellid penodi awdurdodau lleol, awdurdodau Parciau Cenedlaethol, Cyfoeth Naturiol Cymru a rhai eraill) • Bydd gan gyrrff cyhoeddus ddyletswydd i ddarparu haenau data mynediad cyhoeddus i gorff unigol • Dylai haenau data gynnwys ar un porth map a data: hawliau tramwy cyhoeddus, tir mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy, Llwybrau Cenedlaethol, Llwybr Arfordir Cymru a thir comin hygyrch 	<p>Diddymu elfen allweddol 001A sydd wedi'i chynnwys yn y fersiwn flaenorol a diwygio elfen allweddol 001 i gynnwys y pwyntiau bwled canlynol:</p> <p>Diwygio pwynt bwled 2. Nid yw cofnodion gofodol pob corff cyhoeddus ar ffurf ofodol ddigidol y mae modd ei darparu mewn haen ddigidol. Bydd angen diwygio'r ail bwynt bwled i ddarllen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd gan bob corff cyhoeddus [fel y mae heddiw] gyfrifoldeb dros ei gofnodion mynediad cyhoeddus ei hun [h.y. gellid penodi awdurdodau lleol, awdurdodau Parciau Cenedlaethol, Cyfoeth Naturiol Cymru a rhai eraill) <p>Dylid diwygio pwynt bwled 3. Mynd i'r afael â'r angen i bob corff cyhoeddus allu darparu haenau mynediad digidol fel rhagflaenydd i allu corff unigol i lunio map Cymru gyfan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd angen i gyrrff cyhoeddus lunio'u cofnodion mewn fformat gofodol digidol addas <p>Cafodd pwynt bwled 4 newydd ei nodi mewn adborth gan y grwpiau arbenigol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylid nodi adnoddau ar gyfer talu am y gwaith o lunio data gofodol digidol i sgema penodedig ac i safon gyson <p>DYLID CYNNWYS Y CANLYNOL: Y pŵer fel yn elfen allweddol amgen 001 fel a ganlyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'Bydd pwerau i gynnwys data mynediad hamdden arall o fewn y map a dylid cychwyn cytundebau

		<p>ar gyfer darparu data [e.e. y Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol; llwybrau hamdden a hyrwyddir; data am ddodrefn mynediad]</p> <p>DYLID HEPGOR: Yr elfen allweddol amgen fel y mae wedi'i geirio: 'Bydd yn ofynnol i awdurdodau lleol ddarparu mapiau mynediad integredig ar-lein i'r cyhoedd ar gyfer eu hardaloedd eu hunain' Caiff hyn ei ddiwygio fel y gofyniad ar gyfer darpariaeth data digidol (wedi'i gynnwys ym mhwynt bwled 3 newydd uchod) ynghyd â'r pŵer i hyrwyddo hyn yn elfen allweddol 006 isod.</p>
002	<ul style="list-style-type: none"> Dylai'r ddeddfwriaeth bennu bod angen i'r data gofodol perthnasol fod yn ffynhonnell agored ac yn rhad ac am ddim i'w ddefnyddio gan y cyhoedd, a'i fod hefyd at ddibenion masnachol ac anfasnachol [o fewn telerau ac amodau sylfaenol] Rhoi data at ei gilydd fel un ffynhonnell 	<p>002/amgen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dim defnydd yn rhad ac am ddim os caiff ei gyfyngu gan faterion hawlfraint mapio Mae angen codi tâl am aildefnyddio data masnachol ar raddfa fawr – gyda photensial i gael rhywfaint o incwm yn gymhorthdal i'r costau Data yn destun i delerau ac amodau trwyddedig <p>Sylwadau ar y diwygiad: Dylid cadw elfen amgen sy'n destun mewnbwn gan arbenigwyr a dealltwriaeth o faterion hawlfraint a thrwyddedu a mewnbwn gan yr Arolwg Ordians.</p>
003	<ul style="list-style-type: none"> Pwerau rheoliadol ar gyfer gosod safonau data mynediad Cymru a phrosesau angenrheidiol eraill Bydd yn rhaid i hyn gynnwys beth, sut, pryd [ac ati] y mae pob darparwr haenau data yn cyflenwi ei ddata (e.e. drwy Web Feature Service) i'r corff unigol er mwyn ei rannu drwy borth data ac ar gyfer map integredig ar-lein 	<p>HEPGOR yr elfen amgen:</p> <p>003/amgen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dylid cynnwys llwybrau a hyrwyddir a darparu data cysylltiedig a safonau eraill <p>Mae'r pŵer i gynnwys diwygiadau data eraill eisoes wedi'i gynnwys yn elfen allweddol amgen 001.</p>
004	<ul style="list-style-type: none"> Ni fydd deddfwriaeth yn nodi bod y map integredig yn fap cyfreithiol derfynol (h.y. yn ddiffiniol yn ôl y gyfraith). 	<p>Hanfodol i'r opsiwn.</p>

005	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd cyfrifoldeb am y data yn aros gyda darparwr y data. 	Hanfodol i'r opsiwn.
006	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd gofyniad i'r corff unigol gyhoeddi'r data/map ar-lein a'i hyrwyddo. • Bydd dyletswydd ar ddarparwyr y wybodaeth fynediad i hyrwyddo gwaith mapio/data Cymru ar-lein. 	<p>Yn sgil ystyriaeth y grwpiau arbenigol:</p> <p>DYLID HEPGOR elfen allweddol 006/amgen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'Bydd gofyniad i awdurdodau lleol arwain y gwaith o lywio a hyrwyddo'r data/map ar gyfer eu hardaloedd' • 'Bydd gofyniad yn unig i ddarparwyr data mynediad ddarparu data am ddim' <p>Diwygio pwynt bwled 2 i ddefnyddio 'pŵer' yn hytrach na 'dyletswydd' mewn perthynas â darparwyr gwybodaeth, er mwyn darllen fel a ganlyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd dyletswydd ar ddarparwyr yr wybodaeth mynediad i hyrwyddo gwaith mapio/data ar-lein Cymru <p>Cynnwys pwynt bwled newydd mewn ymateb i'r angen i gynnwys diffiniad, a'r cyfle i weithio gyda sefydliadau eraill, fel y nodwyd yn yr adborth:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd deddfwriaeth yn diffinio 'hyrwyddo' i gynnwys hyrwyddo'r defnydd i sefydliadau eraill yn ogystal ag i'r cyhoedd.
007	<ul style="list-style-type: none"> • Ceir gwybodaeth ategol i ddata a mapio er mwyn sicrhau eglurder o ran yr hawliau a chyfrifoldebau sy'n gymwys 	(Elfen allweddol 007/amgen – Yn amodol i ddiwygiadau 2A/2B, o safbwynt sut y caiff llwybrau cerdded eu cynrychioli ar fapiau)
008	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd gofyniad i gorff unigol roi adborth i ddarparwyr data megis awdurdodau lleol. 	<p>Dylid diwygio'r pwynt bwled i ffurfioli'r holl fecanweithiau cyfathrebu mewn perthynas â'r map. Gan gynnwys adrodd am broblemau a chael gwybodaeth drwy gyfraniad torfol. I ddarllen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deddfwriaeth i nodi bod yr holl sefydliadau a chyrrff cyhoeddus sy'n rhan o ddarparu data a chyhoeddi'r map yn meddu ar fecanwaith ffurfiol ar gyfer cyfathrebu

		<ul style="list-style-type: none"> Pwerau i gynnwys datrysiadau technegol ar gyfer adrodd am faterion a dod o hyd i wybodaeth drwy gyfraniad torfol
009	<ul style="list-style-type: none"> Bydd pwerau yn cynnwys haenau data eraill sy'n bodloni safonau data ac ansawdd penodol. 	<p>Hepgor yr elfen allweddol amgen ar gyfer 009 ond cynnwys dyletswydd gynyddrannol ar awdurdod i fapio mynediad penodol yn elfen allweddol 010.</p> <p>(Elfen allweddol 009/amgen – Pwerau sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau fapio seilwaith mynediad penodol yn ddigidol, fel gathiau, camfeydd, grisiau, gyda'r bwriad o ddarparu hyn fel gwybodaeth yn y dyfodol)</p>
010	<ul style="list-style-type: none"> Ni fydd gofyniad i gofnodi map integredig yn ofodol a darparu ar ei gyfer ar gyfer pob rhan o adran 147 o Ddeddf Priffyrdd 1980 [awdurdodiad ar gyfer camfeydd, gathiau ac ati]. 	<p>DYLID HEPGOR elfen allweddol 010 a'i ddisodli â chyfuniad o elfen allweddol 009/amgen ac elfen allweddol 010/amgen, i ddarllen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cyflwyno dyletswydd newydd ar yr awdurdod priffyrdd i gofnodi a mapio'r holl adeileddau newydd o dan adran 147 yn ddigidol Cyflwyno dyletswydd gynyddrannol newydd ar gyfer cofnodi a mapio'r seilwaith mynediad sydd eisoes o fewn cwmpas mynediad cyhoeddus [ar y map a datganiad diffiniol a thrwy awdurdodiadau adran 147] yn ddigidol.

Cyfeirnod yr elfen allweddol	Opsiw 3A(ii) Yr elfen ofynnol ar gyfer y cynnig opsiwn amlinellol	Diwygiadau i'w hystyried i wella elfennau allweddol yr opsiwn
001	<ul style="list-style-type: none"> Sefydlu/nodi asiantaeth unigol â dyletswydd i arolygu, cofnodi, cyhoeddi a chynnal map diffiniol o hawliau tramwy cyhoeddus a thir mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy yng Nghymru 	<p>Hepgor elfen allweddol 001 a'i disodli ag elfen amgen: 001/amgen</p> <ul style="list-style-type: none"> Coladu map o ddata presennol asiantaethau. Bydd corff unigol yn casglu'r wybodaeth gan y gweddill. Mapiau'r 22 o awdurdodau lleol wedi'u hintegreiddio i un elfen neu un map terfynol (cyfrifoldeb unigol) – gweler hefyd elfennau allweddol 008 / 008/amgen <p>Pwynt bwled newydd i fynd i'r afael â'r angen i bob corff cyhoeddus allu darparu haenau mynediad digidol fel rhagflaenydd i allu corff unigol i lunio map Cymru gyfan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae angen i gyrrff cyhoeddus lunio eu cofnodion mewn fformat digidol addas a darparu'r data hwn i gorff unigol <p>Pwynt bwled newydd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nodi adnoddau i dalu costau cynhyrchu data digidol i fformat penodol ac i safon gyson
002	<ul style="list-style-type: none"> Bydd asiantaeth unigol â dyletswydd i gyhoeddi mapiau integredig ar-lein 	Hanfodol i'r opsiwn
003	<ul style="list-style-type: none"> Mae deddfwriaeth yn darparu ar gyfer sicrhau y byddai'r map sy'n deillio o hyn yn gyfreithiol derfynol o ran y wybodaeth sydd ynddo 	Hanfodol i'r opsiwn
004	<ul style="list-style-type: none"> Bydd y rheoliadau yn nodi gofynion data technegol ar gyfer yr haenau data 	Hanfodol i'r opsiwn
005	<ul style="list-style-type: none"> Bydd dyletswydd ar awdurdodau lleol / Cyfoeth Naturiol Cymru i ddarparu haenau data mynediad diffiniol penodol i'r corff unigol eu cyhoeddi (drwy ba ddatrysiaid technegol bynnag) 	Hanfodol i'r opsiwn
006	<ul style="list-style-type: none"> Dylid diwygio'r ddeddfwriaeth – cysoni prosesau ar gyfer prosesau mapio hawliau tramwy cyhoeddus a'r Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 	(Elfen allweddol 006/amgen – Nid yw'r map integredig yn seiliedig ar newidiadau i brosesau mapio hawliau tramwy cyhoeddus / tir mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy ar wahân i newid y corff â chyfrifoldeb)

Cyfeirnod yr elfen allweddol	Opsiw 3A(ii) Yr elfen ofynnol ar gyfer y cynnig opsiwn amlinellol	Diwygiadau i'w hystyried i wella elfennau allweddol yr opsiwn
007	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r ddyletswydd mapio o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy wedi newid i adolygiad parhaus sy'n llywio'r map integredig. 	<p>(Elfennau allweddol 007/amgen – Proses fapio ddiffiniol o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy fel y mae heddiw)</p> <p>Hepgor – nid yw'n hanfodol i'r opsiwn a chaiff ei ystyried fel rhan o ddiwygiadau Grŵp Arbenigol 1 Llywodraeth Cymru.</p>
008	<p>Dylid ei hepgor a'i disodli ag elfen amgen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Sefydlu corff unigol â dyletswydd gyfreithiol i arolygu, cofnodi, cynnal a chyhoeddi map[iau] diffiniol integredig ar-lein o hawliau tramwy cyhoeddus a thir mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy ar gyfer Cymru 	<p>Sylwadau ar y diwygiad: Nodwch hyn fel y brif elfen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Elfennau allweddol 008/amgen – Creu map integredig o Gymru ond gadael y cyfrifoldeb dros ddarparu fersiwn ddiffiniol o fapiau o hawliau tramwy cyhoeddus a thir mynediad o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy [yn debyg i'r opsiwn arall a ddarperir yn y papur hwn, sef Opsiw 2A(i)] gydag awdurdodau lleol a Cyfoeth Naturiol Cymru Pennu y dylai awdurdodau lleol gyhoeddi eu mapiau diffiniol eu hunain ar-lein. Mae hwb mapio sy'n cyfeirio pobl i dudalennau gwe awdurdodau lleol neu Cyfoeth Naturiol Cymru yn darparu pwynt mynediad unigol i Gymru
009	<ul style="list-style-type: none"> Datblygu datrysiad technegol i dynnu'r data 'amser real' gan awdurdodau lleol / Cyfoeth Naturiol Cymru i'r map integredig 	<p>Dylid diwygio'r elfen allweddol i ddarllen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dylid defnyddio'r datrysiadau technegol sydd ar gael i ddarparu diweddariadau 'amser real' o'r map integredig o ddata awdurdodau lleol / Cyfoeth Naturiol Cymru.

Cyfeirnod yr elfen allweddol	3A(iii) Yr elfen ofynnol ar gyfer y cynnig opsiwn amlinellol	Diwygiadau i'w hystyried i wella elfennau allweddol yr opsiwn
001	<ul style="list-style-type: none"> • Deddfu ar gyfer 'sefydliad/ymddiriedolaeth hyrwyddo mynediad' nid-er-elw sydd â'r diben o ddarparu gwybodaeth ar gyfer, a hyrwyddo mwynhad o'r awyr agored • Dyletswydd statudol ar y sefydliad hyrwyddo mynediad i hyrwyddo gwybodaeth fynediad benodedig i bobl Cymru ac ymwelwyr iddi • Pwerau i hyrwyddo gwybodaeth fynediad i bobl y tu allan i Gymru yn unol â nodau'r sefydliad 	<p>Sylwadau ar y diwygiad – dylid ei hepgor a'i hystyried fel rhan o Opsiwn 3A(i) neu Opsiwn 3A(ii).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efen allweddol 001/amgen – Cydgrynhoi data mewn un porth data ar-lein, megis porth data Lle Llywodraeth Cymru – Map Data Cymru, a chaniatáu i bobl a sefydliadau ei ddefnyddio'n rhad ac am ddim. Yn destun trwydded yn unig ar gyfer defnydd priodol (gweler yr opsiynau 3A eraill a gynigiwyd) • Trwyddedu sut y defnyddir data er mwyn sicrhau defnydd priodol (e.e. defnyddio setiau data cyfoes bob amser) ac atal camdefnydd <p>Dylid diwygio elfen allweddol 001 i gynnwys pwynt bwled ychwanegol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deddfwriaeth i nodi cydberthynas sefydliad/ymddiriedolaeth â sefydliadau sydd eisoes yn bodoli sydd â rôl o ran darparu gwybodaeth a'i hyrwyddo • Deddfwriaeth i amlinellu atebolwydd sefydliad
002	<p>Bydd dyletswydd ar Cyfoeth Naturiol Cymru / awdurdodau lleol i ddarparu data mynediad cyhoeddus penodol i'r sefydliad hyrwyddo mynediad gyda sancsiynau cysylltiedig pe na chânt eu darparu. Bydd angen i'r data gynnwys y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hawliau tramwy cyhoeddus diffiniedig • Tir mynediad diffiniedig o dan y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy (gan gynnwys gwaharddiadau a chyfyngiadau) • Llwybrau Cenedlaethol dynodedig a Llwybr Arfordir Cymru • Rhai eraill i'w nodi yn y rheoliadau • Cynnwys eraill sy'n bodloni diben cyffredinol y sefydliad yn ôl disgrisiwn 	<p>Dylid ei diwygio i ddiddymu cyfeiriad at sancsiynau er mwyn darllen fel a ganlyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyletswydd ar Cyfoeth Naturiol Cymru / awdurdodau lleol i ddarparu data mynediad cyhoeddus penodol i'r sefydliad hyrwyddo mynediad
002 B	<ul style="list-style-type: none"> • Efen allweddol newydd: Pwerau i gynnwys data mynediad hamdden arall yn y map a mynd i gytundebau ar gyfer darparu data gyda chyrrff eraill sy'n darparu mynediad 	<ul style="list-style-type: none"> • Sylwadau ar y diwygiad: Wedi'u hepgor yn yr elfennau allweddol ond wedi'u cynnwys yn y disgrifiad

Cyfeirnod yr elfen allweddol	3A(iii) Yr elfen ofynnol ar gyfer y cynnig opsiwn amlinellol	Diwygiadau i'w hystyried i wella elfennau allweddol yr opsiwn
	cyhoeddus hirdymor i'r awyr agored (e.e. yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol, Glandŵr Cymru ac ati)	cryno, felly dylid eu cynnwys fel elfen hanfodol o'r opsiwn hwn
003	<ul style="list-style-type: none"> Dylai pwerau rheoliadol ddiffinio sut y dylai data mynediad cyhoeddus penodol (gweler uchod) gael ei gofnodi, ei gynrychioli'n ofodol, a'i ddarparu i'r sefydliad hyrwyddo mynediad ac, yn ei dro, i'r cyhoedd – ac i eraill lle bo hynny'n ofynnol 	
004	<ul style="list-style-type: none"> Dyletswydd benodol i ddarparu'r wybodaeth mapio a data i'r cyhoedd ar-lein am ddim; bydd defnydd ac ailddefnydd data yn amodol ar drwydded 	<p>Sylwadau ar y diwygiad: Dylid hefyd gynnwys yr elfen amgen sy'n destun mewnbwn arbenigol a dealltwriaeth o faterion hawlfraint a thrwyddedu, a mewnbwn yr Arolwg Ordans.</p> <p>Elfen allweddol 004/amgen – Bydd yn ofynnol codi tâl ar gyfer ailddefnyddio data a mapiau uwchlaw gwerth penodol.</p>
005	<ul style="list-style-type: none"> Dylai deddfwriaeth ddarparu'r gallu i sefydliad gynhyrchu incwm, ennill grantiau ac ati i gefnogi dibenion statudol Y gallu i godi tâl / cael incwm ar gyfer gwasanaethau ychwanegol sydd y tu allan i'r gofyniad statudol 	
006	<ul style="list-style-type: none"> Byddai deddfwriaeth yn darparu ar gyfer cynnwys haenau mynediad cyhoeddus eraill ar y gwaith mapio neu fel data 	
007	<ul style="list-style-type: none"> Mae angen diffinio atebolrwydd perthnasol cynhaliwr y data a chyhoeddwr y data 	
008	<ul style="list-style-type: none"> Ffordd unffurf o gyhoeddi ac o hyrwyddo'r gwasanaeth gwybodaeth; ymgyrch i ddarparu'r wybodaeth (cyhoeddi) 	
009	<ul style="list-style-type: none"> Byddai eraill hefyd yn hyrwyddo (dyletswydd i wneud hynny) fel sefydliad gwirfoddol 	

Crynodeb o'r camau nesaf

Caiff yr adroddiad hwn ei gyflwyno gerbron Gweinidogion i'w adolygu'n ffurfiol ym mis Tachwedd 2020. Unwaith y cytunir arno, caiff y newidiadau a awgrymir i dablau'r elfennau

allweddol (uchod) eu gweithredu a chaiff cyfres derfynol o opsiynau diwygio arfaethedig eu llunio.

Ym mis Ionawr 2021, cynhelir sesiynau olaf y grwpiau arbenigol a'r rhain fydd y cyfarfodydd dethol opsiynau. Y dasg yn y cyfarfod hwn fydd i aelodau'r grwpiau arbenigol drafod, a lle y bo'n bosibl, gyrraedd consensws ar yr opsiynau a ffafrir ar gyfer pob maes diwygio. Ar ôl hynny, caiff yr adroddiad terfynol ei lunio i'w gyflwyno gerbron y Gweinidog ar ddiwedd mis Mawrth 2021.

DRAFT

Atodiad 1: Rhestr o'r sefydliadau a ymatebodd i'r 'cais am dystiolaeth'

Ymatebodd cynrychiolwyr o'r sefydliadau canlynol i'r 'cais am dystiolaeth' gan y Grŵp Cyngori ar Ddiwygio Mynediad a anfonwyd yn ystod haf 2020:

- Fforwm Mynediad Lleol Arfon a Dwyfor, Gwynedd
- Fforwm Mynediad Lleol Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog
- Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog (cynrychiolydd grŵp arbenigol)
- Cymdeithas Ceffylau Prydain (cynrychiolydd grŵp arbenigol)
- Cyngor Mynydda Prydain (cynrychiolydd grŵp arbenigol)
- Cadw
- Canŵ Cymru
- Cyngor Sir Caerfyrddin (cynrychiolydd grŵp arbenigol)
- Awdurdod Lleol Ceredigion (cynrychiolydd grŵp arbenigol)
- Cymdeithas Tir a Busnesau Cefn Gwlad (cynrychiolydd/cynrychiolwyr grŵp arbenigol)
- Cycling UK (cynrychiolydd/cynrychiolwyr grŵp arbenigol)
- Fforwm Mynediad Lleol ar y Cyd Sir y Fflint a Wrecsam
- Y Sefydliad Hawliau Tramwy Cyhoeddus a Rheoli Mynediad
- Y Weinyddiaeth Amddiffyn (cynrychiolydd grŵp arbenigol)
- Cynrychiolydd cenedlaethol, fforymau mynediad lleol Cymru
- Y Gymdeithas Mannau Agored (cynrychiolwyr grŵp arbenigol)
- Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro (cynrychiolydd grŵp arbenigol)
- Fforwm Mynediad Lleol Powys
- Fforwm Mynediad Lleol Rhondda Cynon Taf
- Grŵp Darparwyr Gweithgareddau Awyr Agored De Cymru
- Dinas a Sir Abertawe (cynrychiolydd grŵp arbenigol)
- Sefydliad Twristiaeth Gweithgareddau Cymru (aelod o'r Fforwm Mynediad Cenedlaethol)
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Bro Morgannwg (cynrychiolydd grŵp arbenigol)
- Ymatebion mewnol Cyfoeth Naturiol Cymru
- Y Tîm Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu
- Y Tîm Gwybodaeth a Thystiolaeth o fewn Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu
- Y Tîm Rheoli Tir
- Y Tîm Ecosystemau Morol ac Arfordirol
- Y Tîm Polisi a Chynllunio Morol ac Arfordirol
- Gweithrediadau Gogledd-orllewin Cymru
- Gweithrediadau Gogledd-ddwyrain Cymru
- Tîm Safleoedd Gogledd-orllewin Cymru
- Tîm Mynediad a Hamdden Awyr Agored
- Tîm Gweithrediadau Canol De Cymru
- Y Tîm Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy
- Mannau Cynaliadwy – Y Tîm Rheoli Tir a Môr
- Y Tîm Llesiant ac Integreiddio